

Karkurit

Aleksis Kivi

The Project Gutenberg EBook of Karkurit, by Aleksis Kivi

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.net

Title: Karkurit

Author: Aleksis Kivi

Release Date: April 3, 2004 [EBook #11891]

Language: Finnish

Character set encoding: ISO-8859-1

***** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK KARKURIT *****

Produced by Tapio Riikonen

KARKURIT

Nt elmvi idessnt sess

Kirj.

ALEKSIS KIVI

1919.

JE NET:

PAROONI MARKUS, Viitalan omistaja.

TYKO, poikansa.

PAROONI MAUNO, Kuuselan omistaja.

PAULI, poikansa.

ELMA, tyttens

NIILO, Markuksen ottopoika.

HANNA, Maunon kasvatetyt.

YRJ

MARTTI, pehtoori Kuuselassa.

Livros Grátis

<http://www.livrosgratis.com.br>

Milhares de livros grátis para download.

Er paimenpoika Viitalassa.
Er akka.

Tapaus on Suomessa.

ENSIMMÄINEN

(Metsän tieno; perillinen ja nyt. Elma ja Hanna tulevat.)

HANNA. Mun sisareni, tuossa nyytie!

ELMA, Ja koto tuolla; eksymisen vaara
Ei ennen uhkaa meitä ole rauhassa,
Me Tornivuorella jo seisomme.

HANNA. Mielosta jo olin levoton
Ja kovin sykkii sydämeni vielä
Mut kiitos taivaan! tuolla Viitala,
Ja kuusistossa tuolla Kuusela,
Se koto armas!

ELMA. Mutta kauvan toki
Ei ollakaan se kotonamme saa;
Me kohta sieltäkö koitetaan pois,
Sen tekee herra Markus armoston.

HANNA. Oi aika murheellinen!

ELMA. Koivikossa
Sitten Viitalan. Ja huomaa, Hanna
Kuin kuningatar lemmeikkään katsoo
Pöytä Kuuselaan, ja hymyileepi sille
Taas Kuusela kuin jalo kuningas;
Mut miksi toki, koska itse luonto
Näin lempeen kehoittaapi, miksi toki
Ne kaksi, hallitsijat kartanoin,
Näin vimmatusti toinen toistaan vainoo?

HANNA. He eivät vihans pimeydessä
Kuink' ihanaa on ystäväni.

ELMA. Mut katsos tuota kanervaista nummea
Ja vuorta Kumajan sen takana.
Lomasta pilvein sinne päin aistaa
Ja jylhävöri hohteheassa seisoo,
Ja sielun' ihmeellisest', armahasti
Nyt riutuu nädessä tinn.
Oi! kerran anastaapi lemmein voima
Maan pinnan asujamet, ja he silloin,--
Nyt toinen toistaan raadellen kuin pedot,
K' kessh'e silloin kskel' ev,
Ja riemu kaikuu kaukaisimpiin riihin.

Mut missä ienemmekä silloin me?
He muistavatko meitä kutsutaanko
Meitä ilojuhlaan suureen vierahaiksi?
Jaa, mitt' iedme? Mut ehkä
Kuin haamut sumupilvein kierroksissa
Me heid' pöytä ikeitemme
Ja iloitemme heid' ilostaan.

HANNA. Taas haaveksii sun mieles. Murheen auer,
Miks' ei se enn otsaltasi poistu?
Alakuloisuuden tummaan hn,
Seksyt enemmän ja enemmän.

ELMA. Miks' kadotin mar maan kultasein?
Miks' kadotin msankar ini, Tykon?

HANNA. H tulee vielä se on uskoni.

ELMA. Ah, ni sinkh en vielä? Oi pv
Ja hetki autuas!--Mun Tykoni,
Oi riennt ne mailta kaukaisilta!
Sua vartoo Pohjan sammalvuorilla
Sun uskollinen, murehtiva neitos.
Mut josko, niinkuin kerrotaan,
Sun sota surmasi, niin miksi enn
Mval ittaisn? En, vaan katsantoni
Pn kuolon maahan tahdon teroittaa
Ja hiljaa vuottaa hetkein lyi st
Mut jospa, niinkuin myki n maine sanoo,
Svankeuden synks' ysi stut,
Niin kahlees katkaise ja kiidnt ne
Li vihollisen maan kuin hirmumyrsky;
Mut ehditty kotomaahas viimein,
Se myrsky olkoon lempee liehaus.--
Mut h ei tule, tssei son m
Nyt suojatonna, koska lest yy
Mua koetus ja kiusa kamala.
M sitaat ellessa, kauhistun.

HANNA. Sen tied. Meitkum paistakin kohtaa
Se onni ankara.

ELMA. Et tiedn.

HANNA. Mitt arkoitat? Meituh kaisko vielä oku pahempi?

ELMA. Minua.

HANNA. Oi, selit

ELMA. Sint ied, etti si talo ja tavarat ovat kohta hen suurimman
viamiehens Viitalan herran, kess Mutta taitaapa nyt tapahtua
nn. Niilo tarjoo isl eni lunastimet, joilla isi voi pst
vaikeasta ahdingosta, mutta ehdolla, joka sydm eni pantiksi panee.

HANNA. Miksyy on sinulla luulla niin?

ELMA. Senkaltaista jotain on tekeillh eid vi lls sen olen
huomannut, ja olenpa saanut jo ist i joitakuita viittauksia
sinnepn. Salaisuudessa toki on tapahtuva kaikki.

HANNA. Iskol is niin armoton?

ELMA. Ehkep l yksen vimmassa.--Mutta sano, taitaisitko lempiN iilaa.
En kysy taat ellen niinkuin tahtoisin heen koskaan suostua; ei,
vaikka olis h Tykoa kauniimpi vielä Mutta miksi haastelen
kauneudesta? Onhan lupaus vapaa, pyhin vala mun sitonut omaan
kihlattuuni ijanikkiseksi.--Niin, mille tuntuu sinusta Niilo? Minusta
on kasvoissansa jotain inhottavaa.

HANNA. Koska sielumme kerran yhden on valinnut, ei huomaa se enn
muiden kauneutta.

ELMA. Sint ied sen?

HANNA. Hyvin tied sen.

ELMA. Si emmit? Ken on sun lemmittysi?

HANNA. Siis tahdot tiedon. H ei ole ts kaukana h on.

ELMA. No, sano.

HANNA. Kuule sitten. Ht joka Tykosi kumppanina lsi sotahan vieraille maille, ht m uistelen aina.

ELMA. Veljei ? Miti lmaisit ja miksi et ennen?

HANNA. Oi! sitkai nostelin sinulle tunnustaa.

ELMA. Erositteko lujilla lupauksilla myki n te?

HANNA. Ilman lupausta, ilman ainokaista sanaa lemmest Nuori oli h silloin, minnuor empi viel mutta koska h oli lt enyt, niin tunsin syv kaipausten povessani, enkol e ht t ainnut unohtaa, vaan sulaisuudella muistelen ht al ati.

ELMA. Ja koska h tulee, niin ottaa h sun kullaksensa.

HANNA. Siten rohkene toivoa.

ELMA. Toivo toki.--Siis molemmat me samalla ikyyden oksalla vaikertelemme ja varromme heit ja jos emme heitenn saa nd niin yhdessh armenemme, yhdessm urehdimme toinetoistamme lohdutellen.--Ken tulee pitkin tiet uossa?

HANNA. Se suuri tietakka.

ELMA. Jolla on niin ihmeellinen voima katsoa tulevaisuuteen.

HANNA. Tapahtuvan sanotaan, mith ennustaa. Hel le en pistsi kt i min (Akka tulee.)

AKKA. Herran rauha teille, kunnioitettavat frki n!

ELMA. Olkaat tervehditty, vanha eukko! Kauvan olette olleet nym n seuduillamme.

AKKA. Sentden tuon terveisiavar alta maailmalta.

ELMA. Vielkat sahtaa silmne yhtt arkasti kuin ennen km enen piirroksiin, joihin, niinkuin sanotaan, on kirjoitettuna elm e kohtalo?

AKKA. Olenpa jo kovin vanha, frki ni , vanha.

ELMA. Tson keni . (Antaa hel le kens)

AKKA. Ah kuinka pieni ja korea ki ! ja hieno, samettihieno! mutta miksi n monet ristiviivat tl l

ELMA. Sanokaat se itse.

HANNA (erikseen). Mikr umuus hen kasvoissansa. Vi styksen tunnen ruumiissani ht kat sellessani. Ja hknuor ena kuin ruusu kauniina hohti? Niinpsanot aan. Lieneekm ahdollista?--Oi, vanhuus! s net n mutta varmaan meitj okaista lest yt. Mieltm asentava aatos! Ja muuttua nn rumaksi! Ei! Kauneus sydm essi asukoon ja

kuolemattoman sieluni ikuinen perintosa olkoon se kaukainen silmä johon alati katsahdellen, niin onpa muotoni herttainen vielä lapsieni lapsille, koska he suustani kuultelevat viisauden neuvoja.

AKKA (katseltuaan Elman kättä). Kohta murhe on lopussa. Sitä korppihaukkaa, joka tuntuu nyt sydäntä, et sinä pelätkö arvitse. Henkilösiipenselän annistuvat ja hyllyhistyy alas; sillyllä evköt kaukaisilta kukkuloilta on sunnille iskenyt tulisen silmän. Hyllyluokses kiitähalki sumujen ja pilvein kuin nopea vasama, ja henkilösaaliiksensa joudut sinä ja ravittu on henkilöijankaikkiseksi.

ELMA. Teitkiitä.

HANNA. Ihana ennustus.

ELMA. Ihmeellinen kyllä.

AKKA (Hannalle). Teidä kennekö my.

HANNA. Ei, eukkoseni, en rohkene minnostaa tulevaisuuteni esirippua. Ehkä te eni kuvattaisiin tapauksia synkeintä ajaa ja niin mun kiittä levottomuus ja hyytömurhe. Ei, ei! Minolä en tytyvnen siihen, mitäsarelleni ennustitte, ja iloitsen henkilö kanssansa.

ELMA. Kkttuoksemme, vanha vaimo, ja saakaat maksonne.

AKKA. Te olette hyvä frkiäni, aina hyvä- -Mutta rientmäme; leneep m eitäkam oittava herran-ilma.

ELMA. Niin, rientmäme. (Menev. –Martti tulee.)

MARTTI (yksin). Paljasta pahantekoa ja kiusaa Viitalan puolella. Peeveliheid perikn! Enhä jaksaa ennalml uutaufinen kaakki, en muuta kuin huutaa kostoaa, kostoaa! Mittä aasen olen nnyt, pistetn muiston tarkkaan talteen ja saavatpa saman takaisin vielä- -Mutta nytpkai keti pienet perkeleet ilmassa teiskaa ja sen havaitsevat tuhannet veljens tahi tanssivat serkuksensa tuolla selkuussani. Menkt kimpustani helvettiin, marssikaat Viitalaan ja tehkt parastanne. Penkkiin lyt siellse vanha karju, etth rki i ja rt kuin olis h siemeniss (Paimenpoika tulee.) Tuossa tulee Viitalan paimen. Kun nyt saisin henkilö kauluksestaan oikein lujan nappauksen.

PAIMEN. Herra Martti, herra Martti! Ryi Uskokaat: kaksi partaista miestkoh tasin polulla tuolla. Kyselivp m inulta nden kartanoin nimist ketkni ith allitsevat ja lt yykni isskor eita likkoja. Kuuselassa sanoin lt yv sitors ttia kaksi ja oikein aika heiskaleita, mutta ettt oinen niiston kihlattu jo monta vuotta sitten, mutta sulhasensa on kuollut sotaan, ja sentden on tyttai ska pt tyt lopettaa pvsK yel invuorella santaski sels- -Niin selittelin heille asioita, rupesinpa viimein tuumaillemaan, olivatkohan kunnan miehi ja pois juoksin heistet tah o ti si.

MARTTI. Poika, mitj aarittelet? Tule likemm; sillol enpa vi mmiten v kuuro, niinkuin esimerkiksi nyt. Tule likemm ja haastele kovemmin. (Paimen liikenee ht)

PAIMEN. Ryei tol en nnyt .

MARTTI (iskee kensp ojan kaulukseen). Nyt lsi t ryt en ki st karhun ki in.

PAIMEN. Herra pehtoori! Mitvast en?

MARTTI. Huuda nyt ryi t avukses.

PAIMEN. Mitol en tehnyt?

MARTTI. Katsotko hks pern?

PAIMEN. Minen ole hkai men.

MARTTI. Kukapas heitp aimentaa, sinj uupeli?

PAIMEN. He kv ilman kaitsijaa metss

MARTTI. Kuka heid eteensai dat murtaa ihmisten viljamaihin?

PAIMEN. En min

MARTTI. Juuri sama junkkari. Kyllt ied, ja tiedp et tt eet sen kkyt - -Kahta herraa sinp alvelet, ja molemmat kuuluu he Belseubin polvilukuun. Sano heille t Minen pelk heit en ensinkn. Viha ja alinomainen sapen karvastus on rohkaisnut minut kuin nk suden.--Kuinka jaksaa vanhempi ist ? Mint arkoitan sitvanh empaa pirua.

Paimen. Hyvin h jaksaa.

MARTTI. Vanha saatana?

Palmen. Eli vanha patruuna.

MARTTI. Niin, niin, saatana on mailman patruuna ja herra. Niin, h jaksaa hyvin niin kauvan kuin Kuuselan hevosen veri antaa nestetth en suonillensa. Sinkai keti nt , etth ampui meid urhean orhiin? Sano totuus, muutoin peittoon sinut kanankaaliksi. Nt k

PAIMEN. En nnyt , enkusko hen tehneen sit Mutta huomataat, ist i oli vierasmiesten kanssa muistuttanut, ettette laskis hevosta laitumelle ilman koukkua kaulassa. Elikko meni aitaan.

MARTTI. Kitas kiinni, sinvai vainen aidantakuinen; ja kuule nyt mink toimen sinulle annan. Sano sille vanhalle sarvipl le minulta, etth on vihelisi n aatelismies Suomessa, etth on iilimato, pullea hevosi-ii, mutta kyllh lypsetn viel Sille nuoremmalle kaviotalalle sanot sinm inulta, etth on kn- poikanen, kurja kn- poikanen, joka rehottelee toisen pess mutta muistuta ht usein niin tapahtuvan, ettp esn ilmauu muuriaisia, keltaruskeita, tulisia viholaisia, ja silloin ottaa het peijakas. Niin, kaikki t sano heille vierasmiesten kuullessa. Muista se, sinkanal ja.

PAIMEN. No, no.

MARTTI. Jos et sitt ee, niin oletpa onneton, koska sinun tt i n kohtaan.

PAIMEN. Tt yyh minun se tehd

MARTTI. Jaa, jaa; se tee, jos mielit sst selks.

PAIMEN. Mutta hellitt kaulukseni.

MARTTI. Ei tl h innalla. Saatpa ensin v sauvastani; sill tarvitsenpa hieman j syyd m elleni. Onpa minulla ihana halu v pehmitt sinun kruununmaat, koska olet armottoman kerket ekemn mitm uut sinua kkev naapuriesi vahingoksi. Tiedk sinvei tikk misskkysski elletn pahanteko li mmst m e kohtaan?

PAIMEN (erikseen). Enpsi tm uista, minonnet on; mutta ehk'ei tied h siti tsekn; sillsanot aanpa ht h uonolukijaksi my.

MARTTI. Sanoppas: misskkyss

PAIMEN. Kuudennessa.

MARTTI. Oikein vastattu. Kyllä nkat kismukses osaat, mutta elksen mukaan, junkkari? Mutta kas tsp ieni muistutus.

PAIMEN. Te ette saa lym inua.

MARTTI. Niinkr ukoilet? Herra Martti, antakaat armon olla oikeuden sijassa ja helpottakaat v hyvin ansaittua rangaistustani; sano niin, ja pset pvem ml

PAIMEN. Te ette saa lym inua.

MARTTI. Vai niin! Et nr ry siis rukoukseen?

PAIMEN. Te ette saa.

MARTTI. Koetetaanpas. (Ukkosen jyrs kuuluu.)

PAIMEN. Kuulkaat ukkosen hirmuista jyrin Polttihan sen kauhea vasama menneellvi ikolla heinadon Lautamajan niitulla. Oletteko sit kuullut?

MARTTI. Minannan tuhannen peeveliukkosel le. H tehkn tys- -Selks saat. Katsos. (Lyh t sauval la.) Jassoo! et meinaa huutaakaan, et sanaakaan hiiskua?--Jassoo! Ent t (Lyh t vi el kerran, mutta pudottaa silsam alla sauvansa ja ottaa huutaen selt ski inni.) Aih, aih! Kuolenpa!--Poika! Pys t, pys, jos et tahdo tulla syyksi kuolemaani! Aih!

PAIMEN. Mikvai vaa teit

MARTTI. Mikm inua vaivaa, sinki rottu penikka. Etkt ied ettol en kovin rasitettu leinilt Ymmr k? Luutaudilta. Ja vi sti skee se kimppuuni kuin tahtois ampua selki poikki.--Aih! Ja kaikki tsi nun tt es, penikka.

PAIMEN. En mint eitl yyt .

MARTTI. Suus kiinni! ja pitele minua, etten pse kaatumaan. Jos kaadun, niin olenpa hukassa enknost a yl tp i i moneen tuntiin. Anna tne sauvani. (Poika antaa hel le sauvan ja tukee ht)

PAIMEN. Etekol e kysellyt apua tohtri llt

MARTTI. Jaah! Tohtoripa ts kyl laut tais.

PAIMEN. Kuinka olette saaneet t luutaudin?

MARTTI. Ole net i; se ei kuulu sinuun.--Katsos nyt, kuinka mint een. Sovitan sauvani tne taakse, likist sen ki varsillani lujasti vasten selkni ja pist molemmat kourani housuin lakkareihin. Kas nn. T auttaa v. Taluta minua nyt ki kynkt sel vl e tielle ja katso, etten peevelin tden pse kaatumaan. (Kv; poika taluttaa ht)

PAIMEN. Elk nyt kaatuko vaan.

MARTTI. Ole minua varoittelematta, sinnal liainen, sammakko. Ja jos nyt havaitsen--aih! kuolenpa--jos nyt havaitsen pienti n klippari-naurua huulillas, niin lyp l eukas lukkuun.

PAIMEN. Surkeatahan ton. Voi, etnn piti km ! Voi, voi!

MARTTI. Elsi ini tke jollottele, vaan taluta minua koreasti. Aih, aih!
(Katoovat.–Tyko ja Pauli, karkutiell Uraalin aarnioista tulevat.)

PAULI. Seis, yst' !

TYKO. Oi! misssei sommel!

PAULI. Tuoss' ompi kotokyl

TYKO. Niin; mnn,
Vaan uskoa en tahdo mitnn.

PAULI. No, silm' harhailee. Me istumme
Uraalin kaivantojen syvyydess
Ja kodost' uneksumme kaukaisesta.

TYKO. Ei! Tornivuorella me seisomme.
Ja tuossa toivon ompi valtakunta.
K, tuuli vapaa synnyinlaaksoista,
K, riehu, ilostasi hurjapn
Ja siipes ihanasti jdyt tn
T' otsan ihanata polttoa!
K, tuuli, lempet i liehutellen
Lumiliinaa hartioilla kauniin immen,
Mi kenties kskel ee nyt kankahalla
Tuoll' kultaisella, hsi llan!
K, myrsky; tm yrsky autuus on! (Leimaus.)

PAULI. Snt tuon leimauksen luoteisessa.

(Kova tulen-isku, jyrin ja sadetta.)

TYKO. Nyt iske tulta, jyskyj a sada,
Si snm aamme taivas ihana!

PAULI. Onp' ihanata tj ylin
Mi kiiriskelee vuorten reunoilla,

Ja ihana tuo pilvein himmeys
Pi l' kotokartanoimme vkkyv

TYKO. Ja ihanat nuo pilvein tulikm eet.
Niin; leimahtele, jysk kovasti
Kuin rautakirnut sodan tanterella,
Kun jylinvoi ton kunnioiksi
He kidoistansa mustist' oksentavat,
Ja vihollinen karkoitettu on.

PAULI. Kas pilvikallioita, torneja
Tuoll', tulilakeisia, ladottuina
Jyrkt i toinentsens kiirehelle!

TYKO. Se ompi jalo nt elm
Me nm me siellsot ajoukkoja,
Niin jalkavekui n hevosilla
Pois retkeilev id mailmoin
Tulesa, savussa ja jyskeess
ja vilkas kaiku li ilman kiit.
Niin viett taivaan voimat psm me
Uraalin komeroista Suomehen.

PAULI. Sp ilvipatsas tuossa, purjehdi
Uraalin vuorille ja terveisemme
Vie unisille vartijoille siell

Ja kerro vapauden ihanuudest'--
Oi onnen hetki, ilta armahin!

TYKO. Kernaasti vuosikaudet kulkisin,
Suot sotkisin, tiet monimiset
Hymyhuulin ksin, kun vaan tieni pss
Mull' olis tiedossa viel' ilta toinen
Tainkaltainen kuin t (Ukonilma on lakannut.)

PAULI. Ts' seisomme, ja korkeuden kt
Mi johti meitt ieltvai vojen,
Nyt kiittm me.

TYKO. Mutta katsos, ilma
Jo ylenee ja vaisust' ukko vilkkuu
Tuoll' riss' avaruuden kaukaisissa.
Kaikk' onnen myrsky, taivaallinen itku,

Kuva sielujemme vallattomast' ilost'.

PAULI. Ja taivas selkii, kotomn kuuset
Taas kki sh iljaa kastelevat
Siniyden korkeahan merehen,
Lnessp v kultatt i paistaa
Ja metski ilt sateen pisarista.
Niin ottaa meitvast aan synnyinmaa
Kuin t i, ilon kyynel poskellansa.

TYKO. Niin riemuisna kuin lemmestynyt impi
Kesi rran kylvyst' ylnoust uansa,
Kun heinistsp v hohteessa
H istuu unelmissa autuissa
Ja vesihelmet kiharillaan loistaa.

PAULI. Nyt on se hetki, koska peltomies
On kynts pt tyt ja juhta seisoo,
Kun paimentorvi kaikuu kujalla
Ja kotiin ehtii karjankelloin ni
Ja kyntast as mnyn latvassa,
On ehtoovirtens alkanut. (Yrj vaskitorvi kuuluu.)

TYKO. Se ei ollut paimen.

PAULI. Yrj torvi! Mm iehen nn mn rinteelt uolla. H lenee
meit

TYKO. Kasvinkumppanimme, tule pian, kiirehdi! Lp sem pi kenp uristus
ei ole sua vartunut viel

PAULI. Tuossa on h. (Yrj varustettuna metsi eheksi, tulee.)

YRJ(erikseen). Keitl ienev n? Kaiketi matkustelevia
muukalaisia.

TYKO. Terve, Yrj

PAULI. Terve!

YRJ Te tunnette minut?

TYKO. Mutta sinet meit

YRJ En, herrani.

TYKO. Nytp taitaisimme v ilvehtikanssas, mutta sydm emme

polttava halu ei siihen aikaa anna, ei anna se aikaa, vaan sysee meit
eteenpn voimallisesti kuin myrsky id vuorilta, joista
tullaan.--Ts Yrj ysti Tykon ki .

PAULI. Ja tsP aulin.

YRJ Mit

TYKO. I evittele silmi. Nn on laita.

YRJ Tuhhat tulimmaista! mun tt yy uskoa.

TYKO. Uskoa sun tt yy mitnt .

YRJ Nyt kaiketi on suuri kirkastus auringossa ja kuussa. Toverini,
terve tuhannet kerrat! (Syleilev.) Itkenk En! llovalkeana katsantoni
loistakoon!--Mikonni on teid saattanut t?

TYKO. Karkureina otsilla tert etyillt ulemme Uraalin kaivannoista,
lentn kuin lohikm eet luolistansa me tulemme, ja tson viimein
tiemme p.

PAULI. Siis saamme nyt sinulta tarkemmat sanomat.--lsm e, elkh e?

YRJ Terveenj a raittiina.

TYKO. Morsiameni, h el my, sen tied, sen paimenelta kuulin.
Elkh ?

YRJ Se murheellinen, mutta jalo kukkanen. H el.

TYKO. H ennen, niinkuin muistan, mielelln lumivalkeaa liinaa
pssskant oi.

YRJ Senkaltainen usein vielndn hen tumpuria kihariansa
verhoovan.

TYKO. Siinh aamussa on h vkkynyt sieluni silm edessi nisiss
kaukaisissa saloissa tl l- -Yrj me olemme tehneet miehuullisen
retken, jonka unohduksen y ei jm pid

YRJ Teitonni on ohjannut.

TYKO. Mutta kourilla kovilla. Paljon sulle vielker toilemme tt
tiesä Mutta muista asioista nyt.--Mitkuul uu itselles, miten el?

YRJ Omalla turpeellani, ja milloin kuleksin ympä metsissä joissa
luotini jo on veristyt monen kyynysilmsen kontion.

PAULI. Olet jt yt siis kirjas ja tieteellisyyden tien?

YRJ Peijakas! elski rjassa nyt tutkiskelen rakkauden oppia, ja
hedelmise kantaa.

TYKO. Oletko nainut?

YRJ Korean, ruskeasilmsen heilakan, joka on kasvanut kunniallisen
talonpojan katon alla, niinkuin hen rakas aviopuolisonsa itse.

TYKO. Toivoni on ettet ole tehnyt kaduttavaa liittoa.

YRJ Tsver inen, terve ja raitis kuin vuorivuohi on nuori
vaimoni.--Asia on t Useinpa mets ihanassa hskoh tasimme
toisiamme. No, kuinka hyvns; mutta tt yipsi iti sti tulla
vihkiset . Kuitenkin on kaikki hyvin, heen tydyn. Eln aviost y!

Siihenpastuu kohta Tykokin, jos h lupauksessansa on luja. Mutta riennettetsaa pyhkeillä eukaas.

TYKO. Mitä arkoitat?

YRJ. En juuri mitn. (Erikseen.) Nyt ehkä aastelin tyhmiä. Mutta, tuhannen peeveli enh tiedm iknyt on viisaammin tehty, joko salata kaikki, vai ilmoittaa, kuinka on laita.

TYKO. H ei ole siis kestänyt koetusta?

YRJ. Mit Mistp t niin?

TYKO. Sun puheestas ja katsannostas.

YRJ. H vastaanottaa sua riemulla.

TYKO. Sinj uonittelet, haastelet vt telist i. Maa ja taivas! Nyt vet iloni henkessyvt i ja vartoo mitt uleman pit. --Oi Yrj Jos mua pid yst, niin sano kaikki, kaikki kkem t m itn. Selvl vedel lt ahdon purjehtia, nyt liioinki koska pitk matkani p on nn In Sentden, jos uhkasi minua vielä oku vaarallinen kari, niin osoita se mulle, etten itse satamassa joudu haaksirikkoon. Yrj Yrj ystyyt emme nimessua vannotan ilmoittamaan kaikki.

PAULI. Se tee, Yrj paras aina tiet totuus.

TYKO. Kirkas totuus, kirkas!

YRJ. Kuule sitten ja ole tyyni.

TYKO. Niin olen.

YRJ. Tietä , ettvi ha niinkuin musta muuri vieler oittaa Viitalan ja Kuuselan. Tiedon, Tyko, sai sun is salaisesta kihlauksestas Kuuselan tytten kanssa, siith julmistui, perinnt si sun julisti ja ottopojaksensa valitsi heimolaisenne, Niilon.

TYKO. Onpa murheellista tulla hylyksi ist t taidan kantaa kuitenkin, se tosin musertaa sydt mutta ei katkaise elon hermoa, mutta jos pimenee multa aurinko, josta henkeni valkeus tulee, niin kaikki hyvt i jkn. --Mutta taidanpa kantaa tki , taidan kyll kuin kylmkr aniittipylv. Sentden, nyt anna kaikua sanomista pahimman, sano ettE lma on mun pettyt , ja niin kukista se toivonlinna, jonka ken rakensin ja jonka huipun ympi llp urpuraiset pilvet hohti; alas tynkai kki.

PAULI. Mikkn olis tm eid onnessamme!

YRJ. Mikki ukkuinen voima saattoi mun t teille tuomaan nt kiusan tietoja ja samentamaan ilojuomaanne nn!

TYKO. Nytp t iedm e situkaan itsemme kt t kotihin tultuamme ja taidamme kenties kaikki vielä arhaaksi knt . Nyt aluksi me muukalaisina, tuntemattomina oleskelemme ism me huoneessa, koetellen heid valtasuontansa, joiden kanssa joudumme tekemiseen.--No, mit tied Elmasta? Ken astuu esiin mulle kilpakosijaksi?

YRJ. Sulle asian kerron, jonka kuitenkin pid mitt mutta kerran luvattuani sulle ilmoittaa kaikki, niin tahdon sen kertoa.--T Niilo, joka toisen perustalla nyt ylpeilee, mulle ilmoitti kerran, koska viini hen aivossansa kuohui--selvh kyllt aittaa vaikenemisen konstia--ettsekE lma ettK uusela ovat viimein hen. Riemuten h kertoili neidon lemmistyneeksi heen auttamattomasti. Hel tkysyi n, olisko tvi sseytensp erustettu neidon omiin lupauksiin. Hm, h

sanoi, sen n n ulkokirjoituksesta, ja miti sn kuuluu, niin tiedh , ettr aha nyt niinkuin ennenkin on tekevi hmeit niin h haasteli, mutta luulenpa hen erehtyv. Ja jos my neito olis heen taipuva, niin asia ei k psi n Niilon elatusis tden, ja kaikkea rikkauttansa ei se poika lemmellensuh raa.

TYKO. Ihastuttaa taitaa tnei to, voimallisesti ihastuttaa.--Nyt vakoojaksi kn ja jos huomaitseen sydenssuost uvaksi toiseen, niin olkoon menneeksi.

PAULI. Julkisesti km me esiin ja sitten sallimus ja taivas tys tehkn.

TYKO. Sen itse teemme, niin, me itse.--Pt seni seisoo lujasti.

YRJ Immen luoksi viipynt ja nem sun pit hohtava lempenssua kohtaan.

TYKO. Haa! hyppsi nkl uoksensa, sanoen: tsol en, h ylk vanhaa kosijaas, vaan pidh t l p servi elj a anna Niilolle rukkaset?

PAULI. Nyt korskea mieles sun eksytt; ei ole sulla kyllyksi syyt tainkaltaiseen tekoon, tahi etsit tekosyith est p st ses, ja siis et lemmit ht enn.

TYKO. Pauli, Pauli! th erjausta en juuri ksi s muilta. Mutta kuule syyni. Koska, lt eissi sotaan, ji n jh yvset tl e neidolle, me silloin vannoimme valan niin korkean ja pyh, etth , joka sen rikkoa taitaa, ei ole ansaitseva tulla rakastetuksi, ei, vaan kirotuksi.--T uskollisuuden lupauksen teimme. Alkn houkutelko sydt m e kenkn muu, vaikka eroittaisi meid onneton kohtalo ijankaikkiseksi, vaan muisto lemmestm e ainoa ilomme olkoon aina kuolemaan. Sen vannoimme esi-isiemme luitten, oman tuntomme ja kuolemattoman sielumme nimess ja todistajiksi huusimme Jumalan ja taivaan.

PAULI. Ankara vala!

TYKO. Tt apahtui kunnaalla siell josta maantie alas lakeuteen km eilee ja r ett kauas silmeh tii. Ja oli se ilta sunnuntain, ja pime pilvet, raskaasti kiiriskellen ylitsemme, peitit korkeuden kannen. Kaunis oli silloin impi rinnoillani; katseestansa sei li taivasten autuus ja kainosti leikitsi lempi huulillansa.--Ihanata oli ti ltaa muistella. Mutta, neito, oletko nyt saastuttanut n muistot? Siitt ahdon varmuuden ennenkuin sun haltuus onneni heit.

YRJ Jos impesi nyt toiseen katsahtaa, niin mitai ot? Kt kaiketi kamppaukseen miehes kanssa?

TYKO. Jos narri olisin. Mval anrikkojaa kiroon, het ijseksi unohdan ja toivon vielt oisen naisen lt yv itselleni. Het unohdan, vaikka olis h kaunis kuin kesysS ulamit, vaikka katuiski h tekoansa ja maassa edessi rukoillen matelis. Tkuul e, taivas korkea, t lupaukseni on, ja, se tietn, ennen kuolemaan kuin siitp oikkeisin mitol en luvannut. Tavu, ti nto miehuuden on tehnyt mainioksi sukuni, jonka mielilause on: kuin kallio myrskyss

PAULI. Emmepsua taida ohjata, sen tiedm e. Arpa on siis heitetty. Ja jos kavaluutta ld, missuskol lisuutta toivoit, niin pett kohdatkoon onnensa osa. Niin lausun, vaikka olen hen oma veljens

TYKO. net tyiden lupauksen tahdon teilt Huomatkaat: kuinka viel asiat muodostuneekin, niin kt tielleni kkt ekoani hm entn; se luvatkaat.

YRJ Nyt kt i tse miten mielit, minol en vaiti.

PAULI. Sint ied meihin taitavas luottaa.

TYKO. Nyt kotiin! Kotiin? Kotoa ei ole Tykolla; Niilo, se valtakunnan petturi, on Viitalan poika ja perillinen.

PAULI. Isi sen herj kerran kuolon kidasta osti vapaaksi, ja siiton alku Kuuselan kh yyteen.--Mutta rientm me matkamme ph .

TYKO. Heille esittelemme itsem e matkustavina vierailta mailta.

PAULI. Mistm aasta, veljeni?

TYKO. Franskan maalta.

PAULI. Ja vaeltelemme, tutkien kansakuntain eloa tl lp ohjoisissa maissa.--T pelin synkel m ielellal oitan. Olkoon menneeksi!

YRJ A la bonneheure! sinf ranskalainen.--Onni olkoon tulitorinne viel ja ne sumuiset pilvet, joita nyt eteenne kiiritellyt olen, pian hvent ykt pois, ja sitki rkkaampana loistakoon taivaanne taas! (Menev.)

TOINEN NT .

(Parooni Maunon huone Kuuselassa. Niilo tulee sisn pert)

NIILO (yksin). Nyt parastani koetan, nyt on otollinen aika. Kovin ahdistaa nyt parooni Maunoa Viitalan herra, ja sentden tied voivani ht t aivuttaa kt tn itsest ahtoni mukaan tytt skoh taan; ja tyt, issonnennet tomuutta nden, on viimein suostuva vastaan-ottamaan tarjotun keni . Ja sitten teityh teenkiihoitan, te riitaveljet, kamppaukseen veriseen, toivoen siinh erra Markuksen veren juottavan ahnetta tannerta; jos ei, niin onhan kessi henkes. Peitt pimeyteen t te pimeyden henget, ettkuol on-enkelin ty pidetn, vaikka ihmiski katkaisnut on el kalliin langan.--Haa! kauhistunko?--Ei, ei! niin kkn, jos ei toisin onnistu. Jos taistelussa et kaadu, mun elatusisi , niin makeasti nukut jonakuna myseneh toona, juotuamme kahden kesken kuin yst parhaat, nukut uneen, josta ei her. --Viitalassa ja Kuuselassa vallita tahdon ja kauniin Elman vaimokseni saada, se on se onnen kunnas, jonne ehti tahdon. (Mauno tulee oikealta.)

MAUNO. Niilo!--Niin, tiedp m iton sulla kerrottavaa, niin, niin, maksun aika on mennyt ohitse ja parooni Markuksella on valta minut karkoittaa talostani. Pantattu on tilani, ja ei riitedes t helvettiin menee ehkkai kki irtain my, ja maantiellsei son.--H tahtoo niin kiireesti kuin mahdollista tuomion km n tt een?

NIILO. Katkeruudella tt yy mun ilmoittaa, ettei h teille enn suo monen vuorokauden viivytyst Nyt, saatuaan vihamiehestsnn oivan nappauksen, h iskee kiinni kuin kauvan syt etty karhu.

MAUNO. Ja hkkeeni kurottaisi kerjuusauvan! Ennen kuolema!--Ei, miekka vasten miekkaa, niin joutukaamme yhteen ja rakentakaamme Kalmalle verinen uhript

NIILO. Herra, muistakaat toki...

MAUNO. Kirous! Mitel t t l l Kaikki maistuu sapelle, kaikki synkel e nt t; maan ja taivaan on vihan perkel mustalla

kauhtanallaan peittyt ja tehnyt sydm eni autioksi ja katkeraksi.--Niilo, usko mitsanon: koska nuoria olemme ja ylev aikeet poveamme polttaa, niin emmept aida aavistaa, kuinka suuri on elossa vihan voima, kuinka vaikea voittaa. Vihamiehemme muisto meit lakkaamatta vaivaa, meiltr iist pv hauskuuden ja y unen. Niin vallitsevat meith imoin myrskyt, nimemme kuluu el kirjasta pois--jos niin on kuin opetetaan--el kirjasta nimemme kuluu ja sielumme saaliiksi joutuu pimeyden enkelille. Mutta voi! koska kohtalo nn on niellyt olentomme pyt eisins ken taitaa silloin kirkkaalla otsalla seistj a hymyill jos ei h ole Sokrates?--H ryt minulta t pienen, rakkaan turpeen, joka kerran omakseni suotiin, kalliin synnyinmaan piiriss Taat os pyr ytt!

NIILO (erikseen). Nyt uljaasti esiinryngt ahdon. (neens) Ja pelastuksenne on toki ln Te ymmr t e?

MAUNO. Ymmr . Summan, jonka velkaa olen Viitalaan, sm ulle tarjoot, mutta tytteni hintana. Hyt ! muista ettker ran melkein saman summan sun tt es menetin ja pelastin sun pyel in kirveen alta.

NIILO (erikseen). Nyt tahdon itseni teeskellkui n mies. (neens) Tiedp ettvr in teen, Jumal' avita! sen teen, mutta kaikki lempeni tden. Oi, ettsen voima on niin hirmuinen, ettse meitp akoittaa kt si in, joita omatuntomme ei aina hyvtsy! Mutta ihminen on heikko, heikko olen min- -Tosin on teillsyy minua hylkm n, kovin halpana pitn, mutta jos tuntisitte toki sydm eni polttavan hohteen, niin tuomionne ehkl ievisi .--Kuinka hyvs' , mutta asiaa arvelkaat. Vilauksessa on velkanne suoritettu, te vallitsette maallanne ja huoneessanne aina kuolinpvn, ja tkai kki maksoi ainoastaan pari sanaa teilt pantuna tyttenne sydm elle.

MAUNO. Pari voiman sanaa, niin on tarkoitukses. Lastaniko siihen vaatisin, johon ehkei taivu sydm ens Ht l ene itse ja onneasi koeta, ja tempaa poveltani pois tuo verta janoova vamppyyri, joka vi tellen kaiken nesteen olennostani imee.

NIILO (erikseen). En ymmr m iksi kamoonest yt nei toa, ja jos sen tehdvoi sin, niin pelknp ettki ellon saan. Eil ensin valmistelkoon ht i s

MAUNO. Sol et vaiti.

NIILO. Tyttenne on melkoinen haaveksija, pit itsensj onkun lapsekkaan lupauksen kautta sidottuna entiseen lemmytyyns Ei siis sovellu minulle koettaa ht j kt t siit mutta teille hyvin, koska olette issj a yhdessr iippuvat teid molempain kohtalat.

MAUNO. Mitvoi n, jos sydm enson vastoin?

NIILO. Hen kanssansa jutelkaat toki. Kenties on sielunsa mua kohtaan vieras nyt, mutta muutos, ki nenki, ei ole mahdoton. H kuvailkoon itselleen etteh kj uuri minh el le Luojalta olen mr t y; senlaisilla aatoksilla on joku salainen, ihastuttava vaikutus neidon taipuvalle sydm elle, ja se, joka ken hen silmissn oli mit, on kaunis nyt.--Oi, tehkt parastanne, ht koh taan is oikeutta kohtuudella kt tn. Koettakaat mitsana voi, kuvatkaat palavasti hen eteensse onneton tila, johon Viitala teid taitaa syt jos ei h, tyttenne, teitt ahdo pelastaa, joka kuitenkin on hen voimassansa. Ehkei my vahingoita saattaa ymmt n, ettm iekatkin siinl eikissvi elt aittaa vkkyj a sydver ta vuotaa.

MAUNO. Se ehkt apahtuukin. Jos muuten hest en suoriu, niin nd tahdon sen sonnikoiran verta kerran viel- -Mutta huomaa, poika, kenen kanssa olet tekemisiss niin, huomaa. Mitsanoi s h, saatuansa tiedon ottopoikansa naimahankkeista? Kuinka luulet?

NIILO. MinViitalasta kiireen passin saisin; siitei epl yst- -Mutta salattuna kaikki olkoon joku aika eteenpn; koetanpa miten taidan ht saattaa toiseen mieleen. Mutta jos en siinonni stu, niin menkn Viitala ja rikkauteni kaikki; niin voimallinen, korkea on lemperi kaunista Elmaa kohtaan. Kaikki hylkn hen tt ens ja vaimoni ei toki puutetta ksi m pid sen tulevaisuus on osoittava.

MAUNO. Mutta malta, mon cher. Eipol eielki ss Viitalan huoneenhallitus; mistsi is tr ahasumma?

NIILO. Minkom ean Viitalan perillinen olen. Rahat ovat kessne, niin pian kuin lt yy tyttene nimi naimasuostumuksessa, joka on teht salaisuudessa.--Aatelkaa, herra, jo huomenna taidatte otsanne jalosti nostaa vasten Viitalaa, seistyne ainiaksi omalle kentl enne, ja viimein, ja sinne olkoon pitkai ka, kallistuu pnne makeaan lepoon tskauini issa Kuuselassa.

MAUNO. Tule huomenna, Niilo, huomenna! Mitvoi n nyt tytt i kohtaan, koetan, mutta itse pit sun hen kanssansa haasteleman pt sanat , sen tahdon.--Huomenna; aikamme on tke- -Nyt j m inut. (Niilo menee.--Mauno yksin.) Tytteni , sulta pelastusta nyt toivon.--H k laatuun sun mieheksesi; niin, miksi ei? Viisas on h, reipas my ja sydm ensh ellempi kuin luullaan. Sen huomasin nyt. H k laatuun.--Tytteni , tytteni , nyt tt yy sielus taipua h vaatimuksen mukaan. (Martti tulee.) Mitt ahdot?

MARTTI. Hm, herra parooni.

MAUNO. Onko tvast aus?

MARTTI. Saanko luvan?

MAUNO. Sano!

MARTTI. Peijakas! kohta luulen tsvasar an paukkuvan.

MAUNO. Kohta, Martti!

MARTTI. Mutta kuulkaat pieni neuvo.

MAUNO. Kuulenpa.

MARTTI. Te lahjoitatte minulle kulta- ja hopeakalunne ja muut kalliimmat koristukset, joita lt yy pess minulla on taasen valta teille kaikki lahjoittaa takaisin, koska hirmumyrsky Viitalasta on puhtaaksi lakaisnut Kuuselan.

MAUNO. Haa! se lakaisee meid kaikki tielle tiettt l e.

MARTTI. Hyvsi is jos on jotain muassamme sillt iell

MAUNO. Martti, nyt nkt yn sinuun, ja jos et olis vanha, uskollinen palvelijani, niin ulos huoneestani sun heittsi n.

MARTTI. Ja hyvin ansaitusti, hyvin.--Niin, niin, kaikki k niinkuin k, ja vakaasti katselisin pl t jos en muistelisi tytt ne, joka on enkeli. Niin, h on enkeli, mutta herra Niilo on perkele.

MAUNO. Mitkoskee minuun tm ies?

MARTTI. H tyttene koskea tahtoo.

MAUNO (erikseen). H on j j ill hen kirottu katsantonsa tunkee li vuorten. (neens) Mitt arkoitat? Sano suoraan, ja tsel kkaus

pois.

MARTTI. Siis kket te mun haastelemaan nn: Pst imeksenne tuon Viitalan lohikm een kidasta mielitte tyttenne uhrata, pakoittaen ht vai moksi herra Niilolle.--Luvallanne kysyn, eikp yri th erra korean Elman sydt koh den?

MAUNO. Kuule sitten totuus: niin on asia, mutta tt ol e net i kuin hauta; ja muista sanoneeni.

MARTTI. Se on velvollisuuteni.--Kuinka hyvs Ihmisten olennon ja'an minkol meen luokkaan, jotka ovat maa, helvetti ja taivas.

MAUNO. Ja t jakauksen kanta?

MARTTI. On naiminen.--Naimaton on maan pl l onnettomasti nainut helvetiss mutta taivaan ilossa tanssii onnellinen pariskunta. Mihin luokkaan joutuisi nyt tyttenne herra Niilon kanssa? Pelknp siihen toiseen. Tm ies on tuhlaaja verraton, ja anna tuhlaajalle vaikka miljoonia ja pian haihtuu kaikki pois kuin akanat tuuleen. Voi tytt ne, jos kohtalonsa t miehen kanssa yhteen liitetn! H on tavoiltansa saastainen. Peeveli! h mua inhoittaa kuin km e.

MAUNO. Kaiketi nyt erehdyt. Luulenpa katsataneeni syvt h en sydm eensj a lt eeni sieltenem m hyv kuin luulin.

MARTTI. Tarkemmin katsokaat!

MAUNO. Sano minulle, Martti, miksi ei ldy yhtn vanhaa palvelijaa, joka ei ole nen ja kopea? Niin on ollut mailman alusta.

MARTTI. Siis el jj estys, jota meid tt yy ksi

MAUNO. Mielti ssyt , k toimees, ukko, ja ole koskematta asioihin, joita et ki t

MARTTI. Oikein, herra parooni. Suutari pysykn lestiss- -Mink hinnan mr t te sianporsaistanne?

MAUNO. Mene hiiteen, porsaines ja tallukkoines! Huolisinko niistnyt ? Ne hautaa suohon, tahi kke joukko perkeleitne sysem n jveen korkeimmalta vuorenyrkt

MARTTI. Siihen ensimmäseen toimeen on minulla huono selk toiseen taasen huono usko. Yhteen perkeleeseen uskon vaan ja h on Viitalassa, se vanha lohikm e. Hp m eiltr iist niin hevon ja h kuin emakon naskinensa, jos ei kitaansa viskata viatonta, lempei lmst kar itsaa.

MAUNO. Martti, nyt tahdon jdr auhaan.

MARTTI. Jumalan rauhaan! herra parooni.

MAUNO. Tt iet ja kke tne tytteni .

MARTTI. Karitsan saatan uhriksi valmistettavaksi. (Menee vasemmalle.)

MAUNO (yksin). Ssi tkej a uppiniskainen kami! Kuitenkin pelkn sun aavistavan oikein, pelkn ettm urheellisen tulevaisuuden lapselleni rakennan. Mt ied, ettei h tm iestt aida lempi Pitksi is minun vi voimin ht sysem tahi ulos huoneestani Viitalan verikoiralta syt yksi tulla? Mitt een? kahden virran-kierroksen keskellvkyn. (Elma tulee vasemmalta.)

ELMA. Min tahtoo isi ?

MAUNO. K'likemm
Mun tytteni ; asian tke,
Mi kaiken elm' e onneen koskee,
Nyt sulle ilmaisen, mun Elmani.

ELMA. Ja otsallanne vallitsevi y
Ja kauheasti vnt'yy huulenne.
Mun sydm' eni katkerasti ksi i,
Kun muotonne nn' synkenn.
Oi taivaan armo, paista hen' pl' lens
Ja poista tm' ielen pimeys!

MAUNO. Niin, armo taivahan ja taivas selv
On tl' lkoh' ta ainoo suojani;
Mut taivaan kans' on tunnoton ja kylm
Ja kylmempi viel' armo jumalten.
Nyt tieth' i' kaikk' ryntn' k
Ja meill' ei ole pes' eikl' uolaa
Kuin mets' eli ll' eteenpn
Vaan astelkaamme aina. Niin on laita.
Sot' at kees' mytyn, minsauvan.

ELMA. Mut emme epl' e kuitenkaan.

MAUNO. H' ei mua siirrh' uoneestani! Kuule,
Mun lapseni, mi on nyt pt' sei n.
Mr' iitaveljein kanssa miekastelen,
Ja jos ei kaadu h, niin kaadun min
Ja kaikki hyvin sitten; vynynt
On rauhakammioonsa ehtinyt.

ELMA. Ja tom' pi vakaa pt' senne?

MAUNO. Jumal' avita! Mh' en li' st
Tai nielee oman verein musta multa.

ELMA. Mua ennen pst' t' l' t' kuolema,
Kuin nt' h' irmutt' ni' sin.

MAUNO. Toki lt' yy pelastukseen yksi tie,
Mut yksi vaan, ja sinulla on voima
Se avata, jos tahdot.

ELMA. Sanokaat,
Mill' ihmetyl' t' tehdt' aidan.
Mkai' kki onneksenne alttiiks' annan
Ja valmis olen mihin vaaditte,
Pait km' n' vastoin Luojan kky

MAUNO. Siis huomaa mitsanon. Herra Niilo
Sua ankarasti lempii, jumaloitsee;
H' sydm' enst' unteet polttavat
Sua kohtaan isl' esi ilmoitti,
Ja silmskui' n' kaksi tulta leimus.
Suo sydm' es ja onnes hen' huomaans
Ja naimakontrahtihin nimes piirr
Niin pelastettu ompi is' vanha;
Niin, kohta, paikalla,
Kun nimes liittokirjassa vaan lt' yy.

ELMA. Mun isi ,
Mh' t' koskaan lempien' taida.

MAUNO. Miks' et?

ELMA. Mun sieluni on ht vast aa.

MAUNO. Oi! keskustele svaan sielus kanssa
Ja poista tummat, mielett tunteet.
Mt ied, t miehen luonnossa
On paljon ylevyyttl t yv
Jos luulemmekin ylenkatsetta
Tai rh keytt ai senlaista muuta
Hen uroskasvoissansa huomaavamme.

ELMA. Mun lempein ijankaiken leimuaa
Vaan ht koh taan, jolle kerran vannoin
Uskollisuuden valan kuolemaan;
Sen vannoin minj a sen vannoi h.

MAUNO. Mun saattaa nkt ymn tp uhees.
Sun valasi on tyhj mit,
Kosk' is tiett ki hlaut,
Ja onnes liitit vihamiehein poikaan.
Mut jt m me t Kuinka hyvs,
Sun sydm esi hirmuvaltias
En olla tahdo.--
Siis synkeet tunturit mun piiritt
Ja toivontt i ijankaikkiseksi
Nyt kovan onnen mustiin pilviin sammuu.
Mut kohta vuotaa veri koskena,
Ja tulkoon kuolema ja helvetti!

ELMA (polvillaan issedess.
Mun armas isi , ma rukoilen,
Vieroittakaatte mielestne pois
T verinen, t julma kostoty

MAUNO. Mt ytt i rukoilen, mut turhaan.

ELMA. Te multa mahdotonta rukoilette.

MAUNO. Sm ulta mahdotonta rukoilet.
En anna itsei kaahata,
Kuin koira huoneestani ulos,
Sen miehen kautta, jota vihaan;
En myny siihen.

ELMA. Me nr tykm me sallimuksen alle,
Niin rauha jl een sydm iimme palaa.
Oi! jt m me koto t
Ja itsellemme toinen etsikm me.
Se vaikk' on pieni maja, mutta ilo
Ja rakkaus ja levollinen mieli
On majassamme uskollinen vieras.
Ja hallituksesta t pienen huoneen,
Sen asujanten ravinnosta aina
M kasvinsisareni kanssa,
Oon t illisen huolen pit
Osaamme kutoa ja neuloa
Ja kullall' ommella, ja askareihin
Jo aikaisin mol en tottunut,
Ja siitkasvat ustance mki it.
Siis kt murehtiko, vapaasti
Vaan ottakaamme vastaan kohtalomme.

MAUNO (erikseen). Haa! tsat tuu, osaa kaikkialle
Kuin seet aurinkoisen kultaloimost'.
Vaan eipaut a, jyrkkol la tt yy,
Takoa kiintet i viimeiseen.

ELMA. Te ootte net .

MAUNO. Mun tyttei n,
Nyt sanojasi menettelet hukkaan,
Mun pt sei n on jkt ,
Ma lujana kuin ikivuori seison.

ELMA. Te olette mun armas isi .

MAUNO. Nyt en ol' armas; tuho lest yy
Mun huonettain, ja karkaista mun tt yy
Nyt sydm eni kovaksi kuin ter. --
En ksi t Yl, tyttei n,
Yl paikalla, ja heitr ukoukset (Elma nousee yl.)
Nyt jkn t neuvonpitomme,
Mut huomenna sl ausu pt ses.
Ja tel l unohda:
Jos tahdot, niin mun taidat pelastaa,
Jos et, niin kuolen tahi kuoletan.
Oi, kuolon sylihin mh alaan pst - -
Mun poikani, mun Paulini, jos kerran
Sun vielni sin.--Skauni s olit,
Ol' katsees tyyni, vakava ja kirkas
Kuin puhtaan neitseeseen, mutta uskallus
Kuin jalopeuran povessasi lt yi.
Oi, tahtoisinpa ennen kuolemaani
Sua kerran syleill mun poikani! (Menee).

ELMA (yksin). Oi, tahtoisinpa ennen kuolemaani
Sua kerran syleill mun Tykonil!
Mi ihanuus, kun murhe meitp ainaa
Ja muiden onnettomuus reutoilee,
On muistaa lempeet' kuvaa kultasemme,
Mi paistaa tne mailta kaukaisilta
Kyynelten sateen li . Oi, mun Tykoin,
Niin kaunis kuni pvaut uuden,
Mink' hekuman ssi elulleni annat,
Kun muiston tempelisskanssas kn! (Hanna tulee.)

HANNA. Sisareni, mint ied sun sydm es ahdingon; sillkai kki olen
kuullut. Suo anteeksi!

ELMA. H on mua kohtaan ankara.

HANNA. Niin, ankara, ankara! Kuinka on mielensnn muuttunut?

ELMA. H vimmoissansa etsii kuolemaa ja veriseen taisteluun kiirehtii,
jos en kt i ja sydt i anna Niilolle.

HANNA. Mutta malta: et tarvitse kuin kirjoittaa nimes naimaliittoon, ja
is on pelastettu.

ELMA. Mutta mitl uvannut olen, tt yyh mun viimein tt t, jos en
ht t ahdo pett?

HANNA. Muistelkaamme Niilon kt t t sasi assa iss kohtaan.

ELMA. Me olkaamme kuitenkin tekemt vr in.

HANNA (erikseen). Olisko tvr yys ja synti?

ELMA. Huomenna h tahtoo kuulla pt seni .

HANNA. Ei, ei ole tsynt i eikvr yys. Muista: Niilon hengen sun

is kerran lunasti melkoisen summan kautta, josta juuri alkoikin
kh yytens nyt on h, se kiitt heimolainen, tilaisuudessa saman
summan maksamaan takaisin ja perikadosta pelastamaan perheemme, mutta
eipt ee h sit ellei h palkinnoksensa, saaliiksensa saa sydt ,
se hyt , kunniaton vinti- -So'aistu on is, koska ei h kylliksi
huomaa kaikkea ilkeyttt kosijan kt sess

ELMA. Nytpnn, kuinka suuri on vihan voima.

HANNA. Niiloon enemmin kuin Viitalan herraan hen nkt yp its;
mutta molemmille tapahtukoon oikeus. EttN iilo isl esi maksaa, mit
hen maksaa tulee, seh ei ole muu kuin oikeus ja kohtuus.--Tule,
sisareni, ja rohkeasti itses varusta huomiseksi.

ELMA. Miten tulee minun tehd En tied sisareni armahin.

HANNA. Neuvoani seuraa.--Tule! (Menev vasemmalle.)

MUUTOS.

(Parooni Markuksen huone. Markus, Tyko, Pauli ja Yrjt ulevat perilt)

MARKUS. Sisn, iloiset herrani! (Huutaen vasemmalle.) Viinit ne,
poika! Paikalla!--Istukaat, vieraani, ja olkaat huoneessani kuin
kotonanne, Seinen-virran partahalla. (Istuvat ympi pt . Viini
tuodaan.) Teid muistoksenne, herrat!

YRJ Herrat Gallian maalta!

PAULI. Teitki itm e.

TYKO. Kiitm e maljan edestj a tyhjenm e sen pohjaan Suomen
kunniaksi.

MARKUS. Mille tuntuu teistkyl mS uomenniemi?

PAULI. Meitm iellytt tm aa.

TYKO. Me sitr akastamme.

MARKUS. Ihmeellistkyl l Mitvi eht ja merkillist arjoo teille
sen luonto?

TYKO. Paljon.

PAULI. Meith aluttaa tutkistella kansaa, etenki sityh teist

MARKUS. Tiedp t eid sen uuden hengen lapsiksi, joka parhaillaan on
ympi levist se uropassa ja joka viimein valtakunnat ja kaiken
jj estyksen kumoo ja ihmiskunnan hi tykseen saattaa, jos ei sit
ajoissa estet kuristeta, ettvai kenee h ijankaikkiseksi
villivaltaansa saamaamasta. Vt tt ovat tl let evyyden
oikeudet ja st yin pyk. Tee talonpojalle oikein, vaan h yvin,
se on vakuutukseni alamaisiani kohdellessa. Jumal' avita! hl e oikeuden
teen, en kynnen-mustan vertaa vr yytt mutta jos h pyrsts
tahtoo rh istell niin...

YRJ(erikseen). Katsos hen silmi pseitsj a kauhistu. Nyt laukee
sieltkova ampuma.--Fyr!

MARKUS (lyen nyrkkinsp t n) . Keppisel kn!

YRJ Haa!

MARKUS. Haa, Yrj Oletpa suuri veitikki sen tied, mutta pidp sinusta, vaikkei ldy sinussa pisarata aatellisverta.

YRJ Ei pisarata. Se on puhdasta, herra.

MARKUS (nauraa). Mutta juo, sinj unkkari. Juokaat, herrat.--Jos, katsellessamme mailmaa, eri lailla aattelemmekin, niin olette nyt kuitenkin vierainani, ja onneton se, joka teith uoneessani loukkaa.--No, mitaat telette herrasta Kuuselassa, jossa ki tte eilen?

TYKO. H tuntui kelpo mieheksi.

MARKUS. Ja h on kuitenkin pahin vihamieheni.

TYKO. Ikasi a. Se tietysti hr itsee elne rauhaa.

MARKUS. Ei h.

TYKO. Epl enp Mutta toivokaamme t vihan viimein karkoittuvan kauvas ja ystyden astuvan sen sijaan.

MARKUS. Ennen teid Ardenni- ja Pyreaneanvuoret toinentoistaan kv suutelemaan, kuin sovintoon me; ei elossa tl lei kt uolla, kylm haudan toisella puolla. Tultuamme yhteen helvetiss sst m ep perkeleiltkai kki vaivat meitkoh taan. Kas kuin me oikein toinentoistamme siellkour istelemme, niin laskevatpa tulihaarunsa pimeyden enkelit ja katselevat meitsuur illa silmill Jos joutuisimme yhteen taivaassa, joka tosin olis kepponen, niin toinen meistsi elt Pietarin ulospotkaista tt yis.

PAULI. Ankara viha, ja lei simpien naapurien vi ll

MARKUS. Nst t ienoista het kohta siirr, se on vallassani.

TYKO. Millkei nolla, herrani?

MARKUS. Ton asiamme: Vuotta viisitoista sitten lainasin hel le summan rahaa, luvaten sith el tei ennen vaatia kuin t ajan menty ja nytpon se mennyt. Tuomio on jo kessi , ja kahden, kolmen auringon kiertyesson sekt alonsa ettsuur in osa irtaintansa minun, ja maantiellsei soo mies.--Triumpf!

TYKO. Eikar moa yhtn?

MARKUS. Viivytyste iimaakaan, se on pt seni .

PAULI. Herra parooni, teid maljanne juon, toivoen teille onnea kahden kartanon hallitsijaksi.

MARKUS. Minki it, herra Bertram. Niitkui tenkaan en hallitse enn kauvan, kohta heit kaikki ottopoikani haltuun.

TYKO. r ettt i lienee h teitkoh taan tt ki itollinen.

MARKUS. Olenpa huomannut hen rakastavan minua hellt i kuin oma lapsi, ja sievon kt senskai kin tavoin. Ja kuitenkin, vuosia muutamia sitten, h riehui niellen elon hekkumaa; mutta myrsky asettui ja myrskyn jesst uli kaunis ilma.--Kiltti poika aina siitast i, koska otin het huoneeseni.

TYKO. Oman poikanne teiltt empasi onni armoton?

MARKUS. Het tappoi sota.

PAULI. Hyv y herra parooni!

TYKO. Maatkaat makeasti! (Markus menee vasemmalle.)

NIILO. Makeasti, mun isi ! (Erikseen.) Hyvet tm enit. Nyt aika huimaus; silt kohtuullisen el kautta, jota mun nn vuoksi tst t yy el, itselleni liikamr kokoon voimia, ja mieli temmelt. --Mutta hyv t iellovat asiat; toivo paistaa kirkkaammin kuin koskaan ennen. (neens) Yst, tyhjentt klasinne ja tt tt ne uudestaan jl een. Minp aikalla kumoon kaksi. (Juo pohjaan kaksi klasillista.)

TYKO. Olettepa vauhdissa.

NIILO. Vihoissani juon.

TYKO. Miksi vihoissa?

NIILO. Kirous! Tulenpa Kuuselasta, ja parastani olen koettanut saattaakseni nt naap ureita sovintoon, mutta mahdotonta. (Juo.)

TYKO. Sammumattomaksi tuntuu heid vihansa.

NIILO. Ijankaikkisesti.

TYKO (erikseen). Katsokaamme kuinka, h itsenst sasi assa kuvaa. (neens) Ankara oli kaiketi t vihan alkusyy?

NIILO. Valtiolliset eriseurat sen synnyttiv. Jos teitm iellytt, niin tahdonpa teille kertoa t nt elm, jossa minulla my oli osa toimintoon; sillm issj otain uskallettavaa tarjotaan, siinker naasti olen min- --Mutta olenhan lapsikas haastellessani niskani poikki. Oh! hyv herrat, siit jota nyt kn kertoilemaan, mun taidatte saattaa hirteen; majesteetin rikoksesta, nt tek niinkuin se kuuluis, ja syystkyl l yst.

TYKO. Olkoon teiltker tomatta se, jota katuisitte.

NIILO. Olettepa ysti i , ja menestykt huoneessamme kauvan.

TYKO. Teissol emme aina kohdanneet hyv t ahtoisuutta.

NIILO. Iloinen maljanne, toverit! (Juovat.) Juo urheasti, mun Yrji . Sint ied kaikki.

YRJ Yhtj a toista, mutta siitei mitn.

TYKO. Hen poskillansa jo viini hohtaa.

NIILO. Nn oli tapaus, kumppanit: Jommoinenkin aika sitten, koska olin vielnuor ukainen, mutta sydm elll iekehtivl j a kunniata himoova, viskasi kohtalo meid, herra Markuksen, Maunon ja minut, hovi-ilmaan, jossa silloin kiivaasti riehui eriseurain myrskyt. Samaan liittoonpa kuuluimme silloin Markus ja min niinkuin nyt ja ainakin.--Olipa tekeillner okas tuuma, taitava juoni, tarkoittaen kumota silloisen hallituksen ja tuon aatelistolta oikeudella vihatun talonpoikakuninkaan ja jl een teloillensa saattaa asiain entisen tilan.--Pm aalia kohden jo kaikki tarkasti kulki, mutta astuipa i sti eteemme tuo tuntoarka Mauno ja katkaisi juonemme. H vainusi aikeemme ja uhkasi ilmi-antaa koko seikan, jos emme kohta pysi si kapinoitsemasta. Ht uh kasimme takaisin, sadattelimme asiaa pitn salassa, mutta turhaan, jkt t t i ki h lupauksensa tt ti seen. Silloin julmistui Markus, vetosi miekkaan, ja pian kohtasivat nuoruuden-yst toinentoisensa taistelotanterella, jossa kiukkuinen onni Markuksen

haavoitettuna maahan kaatoi. Niin tapahtui, ja siith ei r et vihansa.

TYKO. Ja siihen my pt tyi valtiolliset tuumanne?

NIILO. Kaikki. Mutta pahoin olin sekaunut asiaan min jonka sija oli etunens Ksi tai pyel in kirves ei ollut enn kaulastani kaukana.

PAULI. Te pelastuitte kuitenkin.

NIILO. H, joka mun vaaraan saattoi, mun pelasti taas.

TYKO. Herra Mauno? Uskonpa het yleksi mieheksi.

NIILO. Syd kultainen ja rehellinen mieli on miehell se vihansuopansakin myt tt yy.--Ht kai veli, etth tiesi saattaneensa piilun heimolaisensa niskalle, ja huomasi, ettr ahalla, joka paljon voi, henkeni vielt aita is lunastua. Siihen tarvittava summa, jolla juuri h aikoi maksaa velkansa Markukselle, oli hel l kessj a sillh mun pst i kuolemasta, h mun sitoi ja pst i.--Tsi stun nyt, kohta haltiana Viitalan ja Kuuselan. Mutta peijakas! viskaisenpa pian kaikki kest i taas. MinO nnetarta kiusaan.

TYKO. Mitsanot te?

NIILO. Sydm eni mun kenties pakoittaa tekoon, joka multa siirt kaiken maallisen hyv. (Eritt Yrj l e.) Neito on huomenna minun. Uskotko?

YRJ Ht t erveydellkul uta.

TYKO. Miksi kadottaisitte kaiken t rikkauden, jonka omistajaksi jo olette mr t y?

NIILO. Miksi hylki herra Markus oman poikansa, teki het perinnt si ? Siitsyyst ettp oika kihlasi Kuuselan tytten. Minsam oin teen ja kadotan kaikki paitsi ht - -Mutta nytpi lmaisn tkei mm salaisuuteni. (Erikseen ja noustuaan istumasta ja viskattuaan tuolinsa vihaisesti nurin.) Hi tys ja kuolema! Ettol en nn karttamaton. Se kirottu viini!

TYKO. Mikvai vaa?

NIILO. Eipm ikn. Mutta jos kaiken t nyt olisin ilmoittanut vintil le... Mutta teilt en tarvitse vaatia salaisuuden lupausta.--Ei! tt yypt eid mulle luvata kaikki pit kks

PAULI. Olkaat rauhassa; sen lupaamme.

TYKO. Kunniamme nimess- -Mutta tep l yksenne ehkl oukkaisi meit

NIILO. Olenpa kokenut mies.

YRJ(asettaen Niilon tuolin sijoillensa.) Mutta istu ja ole iloinen taas.

NIILO (istuu). Iloinen, iloinen! Juokaamme!

TYKO. Teid muistoksenne!

PAULI. Ja kaikki levottomuus pois, herra Niilo.

TYKO. Miti lmoititte, on luonnollinen asia, luvallinen ja ihana.--Te lemmitte tnei toa?

NIILO. Jumal' avita! sen teen.

TYKO. Kaunis tytt ja sievuont oiseksi h tuntui my.

NIILO. Niin, eikol e h kaunis? Ihanat silm!

TYKO. Kuin tt ekaksi .

NIILO. Kirkkaana otsa kaarteileikse.

TYKO. Kuin kesv taivas.

NIILO. Ne kiharat sitten!

TYKO. Hset pilvet taivaan korkeudessa. Eksyj os sais niiden y!

NIILO. Miksyv hellj a lempeni !

TYKO. Kuin lt isen hyminl ehtilaaksossa.

NIILO. Ja hen suunsa! Herttainen! Niinkuin naisen suu, niin on my. ..
Mutta tt l eepm inua silmne kuin (nauraa) mustasukkaisen.

TYKO. Ja olisko ihme?

YRJ Erehdytp Niilo. Herra Charlemagne on samassa asemassa kuin Lohjan susi.

NIILO. Hel lon itselln. Kaunisko tytt Juokaamme hen maljansa, ja toinen minun kultaseni muistoksi.

TYKO. Hen lempensl ienee totinen ja luja, ei huoli h vaikka menis teiltr ikkaus kaikki?

NIILO. Niin kelpaan toki. Mutta toivo, pysyeni kuitenkin perintoi keudessani Viitalaan, ei ole vielh aihtunut.--Markus ja min olemme aina valtiolliset liittolaiset, mutta katselipa oma poikansa alati elt oiselta kannalta, ja eroitus tainkaltaisissa vehkeisson voimallinen katkaisemaan likeisimmki n heimouden siteet ja villivieraista tekemn lujat yst, liioinkin koska seistn viel haamiskoittuna tanterella. Siis ehkkat sahtaa herra Markus t hankkeeseni v leppem l si lml kui n silloin, koska kysymys oli omasta pojastansa.--Kaikki toivon kv hyvin.

TYKO (erikseen). Eikol e toiveesi ilman perustaa.

NIILO (erikseen). Etpm yny siihen, elatusisi ankara, sen tied, mutta tiedp m y mihin sulle annan matkakirjeen. (neens) Ihana tytt (Juo.) Sulava suu! Niin, lemmek impi!--Mutta kuitenkin min mies hurja, vallaton, nt M elpomene-kasvoja kavahdan, ht kai noon ja lemmin kuitenkin; sillyh teys tkal taisen naisen kanssa, yhteys niin likeinen kuin luonnon suloinen ja salainen asetus vaatii, siion ihastus ihmeellinen.

TYKO (erikseen). Sinsaat ana!

NIILO. Yksi seikka kuitenkin, yksi lapsellinen asia tst ahtoo juonitella. Asuupa niinkuin joku tumma pelko neidon povessa, ett palaisi vielsot aretkeltsent inen sulhaisensa, petoksesta soimaten entistm orsiantansa. Muutoin on tensi mmnen lemmittynsj nyt hest j o kauvas unohduksen sumuun.

TYKO (erikseen). Tt t ahdon varmuuden.

NIILO. Mutta huomenna on kaikki pöytä tulla ja vastaus! Huomenna!
Yrjö kysyy puhemiehekseni koreasti sinulle.

YRJ. En, ystäväni armahain.

TYKO. Tässä herra Niilo, teille sydämeni ambassadeur. Suokaat mulle
kuten etsin teitä oimi.

PAULI (erikseen). Mitä?

YRJ(erikseen). Mies hulluttelee.

NIILO. Te, herra, te mielisitte tulla puhemiehekseni! Olettepa liian
hyvä- -Mutta sopisko tämä uuskalaisen?

TYKO. Hyvin, miehen, joka on syntynyt Champagnen kultaisilla rinteillä
Ja enkö ole teidän sydämeinen ystävä? Neidon tunnen my. Kaikki
sopii hyvin.

NIILO. Hyvä mun herrani! Ja nyt pöytä on sukkelan keinon, joka kaikki
esteet lempeni tieltä karkaisee pois, nimittäin jos siihen suostutte.

TYKO. Mikön tämä?

NIILO. Uii! ilkeni mipsi ilon, valheeksi sitkut sutaan; mutta
ainoastaan tyhmä tukkipset, ahdasrintaiset eivät, ettei tyhjä
tolentoa kaksi lajia: yksi heiston alhainen, petollinen, maassa
mateleva kummit myrkyllisellä ampalla, mutta toinen poutapskysen
livertelee, rakennellen rauhaa ja sovintoa. Ja täpät ahtoisin pist
poveenne nyt.--Uljaat nappaukset, herra franskalainen. Olittepa miehen,
herra Markuksen pojan kumppani, joka sotakentillä kaatui, hen
viimeisen rukouksensa kuulitte, sen lupasitte teitä, jos sota teid
kuolosta sst s. Ja pyysiphe teit erveisenssaat tamaan isläns
ja morsiamelleen tulla ja sitten h silmsum misti ijankaikkiseksi.
Nyt, sodan melskeistelössa, olette lähtenyt reisuihin ympäri maailmaa,
ohjaten my suuntanne tne synken Pohjoiseen, jossa lähtyy kuolleen
sankarin morsian.

YRJ. Mutta kksiä apsiä enn? Miksi vasta monen päivän
ilmoittaisi sanomansa?

NIILO. Ainoastaan m... ja liprat miehet ovat mieluisan kerke
sanomallaan, huolimatta onko se ilon vai murheen sanoma.--Asia k
laatuun, ja turhasta levottomuudesta se pelastaa tyt. Kuolleeksi
tiedm... miehen varmaan, mutta neito luottaa uniin ja akkain
ennustuksiin ja pelk... hen takaisin tuloansa. Mutta t... uoni, t
viaton kavaluus kurjan pelkonsa katkaisee ja saattaa onnen Kuuselan
kauniille tyttölle.--Mitsanot te, herrani?

TYKO. Mitä upasin, sen t... enkunohda esitystne, josta kenties
on hyvä teille molemmille.

NIILO. Kenne!

TYKO. Tässä

NIILO. Oivallista!--Enemmin viini lhanassa hourauksessa meiltä enkn
kaunis kesy Enemmin viini (Menee oikealle.)

PAULI. Mitä ystäväni! Kiitätkö ritukseen?

TYKO. Puhemieheksensuupkeen. Paras keino neitoa koetella.

YRJ. Katso mitt... eet.

TYKO. Mitol en luvannut.

PAULI. Se ei tapahdu.

TYKO. Ken taitaa mua est?

PAULI. Tyko, sua rukoilen: ole jkev

TYKO. Tehti teen.--Oi kuolema! Minkoh ta, kohta joko itseni ilmoitan tai siirryn pyrstden kaukamatkoihin tt i hanasta helvetin auringosta, joka mua puoleensa vet ja taasen puolestansa viskaisee hi tyksen kylmyyteen.--Mikt uska tt eeskellys ism me huoneissa! Ti eikkien kest henkeni tukehtuu! (Menee kiivaasti ulos.)

YRJ Ht t urhaan varoitamme.

PAULI. Issp , itsepintainen ja vi valtainen, mutta sydm ens lahja oivalta t ilts kaiken hyvyyden ja lemmen tuli-aarre on.--Nyt h riehuu. Oi, Tyko! pelknp ettp l les ved kovan kohtalon.

YRJ Kuinka suortuu tyvh ti, kuinka loppuu leikki viimein?

PAULI. Pahinta pelkn. --Mutta tt l t i h vimmoissansa. Min seuraan ht (Menee. Niilo tulee viinipullo kess)

NIILO. Ystm e ovat menneet?

YRJ Suokaamme heid nauttia hetki raikasta ilmaa.

NIILO. Meid nauttiessamme viinimarjan nestett- -Juo, Yrj Kohta, toivon min hssi klaseja kilistelemme.--Vielol en vapaa, mutta pian se enkeli mun lujasti kahleisinsa sitoo.

YRJ Lujasti kuin enkeli Mikhael sitoi Lusiferuksen helvettiin. (Juo. Niilo katselee ht t arkasti.)

KOLMAS NT .

(Sali Kuuselassa. Elma ja Hanna tulevat vasemmalta.)

HANNA. Nyt uljautta vaan ja viimein kaikki
On purjehtiva toivon satamaan.
K miettimt esi in; oikein teet
Ja j ellisesti, sen tiet mahdat.
Niin tahtovatpa itse taivaan voimat,
Ett' ansaitun saa vr yys rangaistuksen
Ja palkkans' hyvyys.--Ole huoleti,
Mun sisarein, k toimeen vakavasti.

ELMA. Mankar asti panssaroittuna
Nyt seison ts peli alkakoon.
Ja jospa oiskin mieli synke
Kuin syksyn y niin ilon naamarin
Nyt murhekasvoilleni panna tahdon,
Ja mitkat keraksi syd kuiskaa,
Sen ilmoittakoon ihanaksi kieli.

HANNA. Kaikk' onnistukoon!--
Mut is, luulenpa, jo lest yy.
Mr ienn pois ja tp t ses
Se nykn kuin muutos, syntynyt

Sun omasta, vapaasta mietteest,
Vaan ei mun kehoituksieni kautta. (Menee.)

ELMA. (Yksin.) Niin; kkn nn, ja koska on se tehty,
Niin ovi Tuonen mulle auetkoon.
En pett taida Tykoa, mut isn
Mun tt yy pelastaa; se pelastus
On kuolemani, koska Niiloakaan
En pett taida.
Oi tuskan pv- -Mutta Kalman herra,
Niin toivon, minut pst . Rienn rienn
Mua syleilemn, kylmsul hainen!
Tul', painu vasten sydt i kuumaa;
Sun muutoin vi vallalla mt empaan
Pois hautaan morsius-unta kanssain maata.
No, ell vihastuko minuun, taivas,
Kun muuta tietsym ein tuskassa
Ei silmn n, ellet itse s
Pian pt el i kuumetta
Ja valmista mua matoin morsiameksi.
Mt oivon toki, ettt l iekki,
Mi tummasti jo liehkuu lampussansa,
Pian nssm yrskyisson sammuva.
Nyt hetki vielvoi maa, vireytt
Ja sitten pni alas kallistan
Kuin lakastuva kukkanen. (Mauno tulee oikealta.)
Tuoss' isn. Tule, teeskelyksen henki!
Nyt, murhe, ilon aurinkona loista. (neensj a lest yen isns)
Mun isn, toivon hyv huomenta!

MAUNO. Mun tytteni , minkum mastun.
Kuin pvkat santosi sei lee,
Kun murheen muotoa mvar roin sulta.
Sol et iloinen?

ELMA. Nn koska murhe
Ti l' ilon vaatteukseen pukeuu?

MAUNO. Ei koskaan tt ulen vkky
Voi nt t kasvot synkki elisen.
Mut misti los! Mihin pt seen
Nyt olet tullut asiassamme?

ELMA. Mun lempein voimall' uudella nyt hohtaa.
T' yp aljon ht m uistelin.

MAUNO. No ketm uistit, lapsein?

ELMA. Niiloa.

MAUNO. Si empisitko ht

ELMA. Ei ruma ole h; ja ihailenpa
Mkt t sr ohkeet', uljasta
Ja aina miehukasta olentoa.
Hoo, piikki-partansa ja kiharansa
Ne ht sor istavat oivasti,
Ja nenson niinkuin raudan kalke.--
Mut mikknn! Tkai kkea
En ymmr Mr akastanko ht - -
Sen tied, ettt l empeni
Ei armahinta, korkeimpata ole,
Ei sitp yr ytt hourausta,
Mi taivaan tienoon meid nostaa
Ja saattaa vertaisiksi jumalain,

Ei ole tsi t

MAUNO. (Erikseen.) Syvt i
Si emmeit Tykoasi, sen nyt nn.

ELMA. Mut sanotaanpa: tr akkaus
Tuo harvoin meille onnen maallisen.
Miksei, miksei? Se onko ylellisyys?
En usko sit koska net tyys
Ja pohjattomuus lemmen mitta on.
No, miten ollee. Nt kai kkia
Mm ietiskelin ym enneen
Ja kauppakirjaan nimein piirt pt in.

MAUNO. Miks' otsallas on th elmikaste?

ELMA. Sen helle sielussani esiin tuo,
Kun sinne tne sydm eni vet.
Te ootte tyytyvnen, isi ?

MAUNO. T on siis mieles vapaa taipumus?

ELMA. Ty j ellisen tekevi luulen.
Msanoi n: nimeni mki rjoitan;
Ja enemmh ette multa vaadi?

MAUNO. Mun armas tytteni , vanhan is
Sp elastat.

ELMA. Ja siiti loitsen.

MAUNO. Mut voi, jos minun tt eni
Som an onnes ijankaikkiseksi uhraat!

ELMA. Mua, Jumal', auta.

MAUNO. Tuskass' olet, haa!

ELMA. Mun isn, miksi tep l ys?
Mi teille onneks on, se mulle my.
Mi uhraus on meiltsuur i hl e,
Ken antoi meille elon kipen?

MAUNO. Sua Herra suojele, mun hyv l apsein!

ELMA. Ken tulee? (Tyko tulee perilt)

MAUNO. Herra Charlemagne! Terve tuloa! Misst overinne?

TYKO. Yksin tulen ja ajan toisen asiaa, ja olenpa kenties liian rohkea.
Niin, pyyd p uhutella tytt ne ja kahdenkesken.

MAUNO. Miksi juuri kahdenkesken?

TYKO. Teid luvallanne, minol en herra Niilon let ysmies.

MAUNO. Siis on h jotain teille ilmoittanut?

TYKO. Asiasta, joka koskee kahta sydt

MAUNO. Mit Eikkat so h sen vaativan suurempaa karttavaisuutta,
koska kaikki vielj oku aika tuonnemmas pit oleman syv
salaisuutena?

TYKO. Teitkum mastuttaa, etth nn tket asi asta on antanut

tiedon vieraalle, mutta vieraus kuttavuudeksi, ystyydeksi.
Luulenpa niiden muutamien pöyrien opettaneen meid joteskin tuntemaan toinentallemme; ja taidanpa sanoa herra Niilon luottavan minuun lujasti, eikä etyhän siinä Minolleen kunnian mies. Asian salaamisesta olkaat suruton, herrani.

MAUNO. Minjätteid. (Menee.)

TYKO. (Erikseen.) Ajattelemattomastipatekisin, jos ki sin kertoilemaan jutun, jonka h mulle saneli. Ja luulenpa niin ankaraa nostokankea tseitarvittavan; h vemmelmityy, sen katseensa loimosta jonn. (neens) Anteeksi, frkin silkkai keti kovin julkea ja sopimaton on teid silmissne tt oimeni. Mutta huomatakat: min olen maasta, jossa aatos lent tekoon leimauksen vauhdilla, ja silloin vkkyy kaikki arvelukset jalkaimme alla. Ja syy siihen, etth erra Niilon hells arassa asiassa heitt toimituksen toisen huomaa, on ihmeellinen kainous luonnossansa, niin h itse on vakuuttanut. Ja sentden, frkini, rohkenen minnyt kdh en puhemieheksens

ELMA. Teitpydyt istumaan, mun herrani. (He istuvat.)

TYKO (erikseen). Tkat santo, taitaahan se enkelit lankeemukseen vietell. Mutta nieln mun pimeyden kurimus, jos horjahdan. (neens) Niin, th erra Niilo on minulle ilmaissut, ettl empih teit

ELMA. Sen on h ilmoittanut isleni.

TYKO. Mutta ei teille?

ELMA. Ei. Mutta isija minasi astajoteskin olemme keskustelleet.

TYKO. Ja mitkovat niiden keskustelemisenne seuraukset?

ELMA. Ovat hyvin suosiolliset Niiloo kohtaan, nimittn jos hankkeensa on vakaa.

TYKO. Hen himonsa teitkoh den pyrkii voimallisesti.--H on siis teid mielikuvailuksienne esineen

ELMA. Enpki ell etton aatokseni paljon heen ollut kiinnitettyn nnyi imeisinai koina.

TYKO. Te mynyt teht seur aamaan halkiel saaren?

ELMA. Ajan pituudessa taitaisinko hel le tsi ksi olla?

TYKO. Enk sitvannom aan. Mutta nyth teid tt enne eit ten lepoa nauti; verenskuohuu kuin syksykesl sen ylev kuninkaallisen hki rven veri. Mutta eih ole th alajamisensa toivoton? Teht sydm estne lemmitte?

ELMA. Tkysym ys mun saattaa punehtumaan, herrani. Ihanata lemmityllemme se ompi tunnustaa, mutta kainostelemmepa siihen muille antaa vastausta.--Olenhan vielä van vuttava kanssanne.

TYKO. Kuitenkin ymmrti luulen t punehtumisenne syyn.

ELMA. Teid oikein siint oivon tuomitsevan.

TYKO (erikseen). Si emmit ht (neens) Tsasi assa on teill ehkj oitakin epl emisi jotka ovat perustetut jo varhaisempiin kohtauksiin sydm enne tarinassa.--No, kt katsoko minuun noin ihmetellen ja kt pahaksi panko, jos lemmittynne, Niilo, olis mykin tt vi rkannut jotain ystl ens

ELMA. Siis tiedt e?

TYKO. EttV iitalan pojan kanssa te olitte kihloissa, hen kanssa, joka vuosia muutamia sitten lsi sotaretkelle ja jonka kohtalo nyt on kket ty teilt p imeyteen. Tied my eronhetkellne tehneenne vakaan valan, ja juuri tval aa luulee herra Niilo teid muistelevan lapsikkaassa omantunnon sairaudessa. Niin, nyt kysyn teilt arvokas frki n katsotteko tuskol lisuuden valaa, jonka vannoitte entiselle sulhasellenne, tkesi , ijankaikkisesti sitovaksi, vaikka se vannoessanne kuuluikin niin?

ELMA. Te kt te pitkl e.

TYKO. Tr ohkenin kysy

ELMA. ja teille mun taasen punehtuen vastata tt yy: huikentelo on naissuvun perisynti.

TYKO. Unohtanut olette siis ensimmäsen ystne?

ELMA. Minua vaivaatte, herra.

TYKO. Minant eiksi pyyd.

ELMA. Mutta kysymyksellenne vastaan taasen: heikko, huikenteleva on kurja nainen.

TYKO. Seph et hellsi tekee.

ELMA. Ja se het langettaa, hilyksi tekee. Lt yypkui tenkin naisia, sen tied, joita ei Tartaruksen pimeys eikh erraus taivaan horjumaan saattaa vois. Mutta miksi haastelen vakuudesta enn min- -Nyt kaiketi ylenkatseen silml m inua katselette; siihen on teillsyy. Ja eik samoin hel l joka tahtoo minua vaimoksensa? Etth uolii h pettt

TYKO. Nn toivoo h kv.

ELMA. Siis etsii tsver tainen vertaistansa.

TYKO. Onni, onnihan on elon tarkoitus!--Ja pyrkiessm e sinnepn, miksi emme, jos niin tarvittais, miksi emme vets pientvi ivaa yli jonkun pyk omantunnon vi kirjassa? Oi, miksi ei! (Erikseen.) Nyt kaikki y peittykn!

ELMA (nousten istumasta). Suokaat anteiksi, ettp yyd olla soimauksistanne vapaa.

TYKO (my nousten yl) . Frki ni , kt erehtyk- -Mit Repisink alas mitol en rakentanut? Ei, vaan pt t sen tahdon kunnialla.-- Sulhasenne parhaillaan puutarhassa tuolla teiltvar too sanomata ja jos se onnelliselta kuuluu, niin mielii h kohta kdasi an kirjalliseen vahvistukseen.

ELMA. Naimasovintoon nimeni kirjoitan; se sana hel le saattakaat.

TYKO. Sen onnellisen puolesta ma kiit.
Nyt tyi tehty on ja toivonpa
Tn pyh, viattoman lempenne
Monin kerroin hedelmikant avan.

ELMA. Se vielM anan kartanossa, siell
Miss' soivat synkeet kuuset, kukoistakoon!

TYKO. Oi impi kaunis, lempej a tyyni
Kuin kesyl uneksuva pv
Elonnel lisna, onnellisna aina!

ELMA. Mki it. Mutta mikvai vaa teit
Te ette jaksaa hyvin?

TYKO. Hyvin juuri!
Nyt omi sydän eni keve
Kuin kuivettunut lehti,
Kun lempenne nni ihanasti loistaa
Kuin pyhki mmellys Olympin huipun.

ELMA. Lohikm een luolaan vaikk' on vangittu.

TYKO. Se hymyilee kuin pv koitto.

ELMA. Niin, hymyhuulin Hinnomin-lasten laaksoss'
Se kdt aittaa ht m uistellen,
Mi taivaansa ja autuutensa on.

TYKO. Teit' lest ykn taivaanvaltakuntanne,
Puutarhast' autuutenne tne kkn;
Mh et teille saatan, kohta, kohta! (Menee.)

ELMA (yksin). Ser iskumallinen mies! Oletpa toki lapsi Etel
lp ysisist ienoista, ja sentdenp en ki tl uontoas ja
mielt. --Hyvet tl si t, suoden mulle hieman aikaa hengt . (Hanna
tulee vasemmalta.)

HANNA. No, sisareni, toivonpa, kaikki on hyvin?

ELMA. Hyvin! Minsaan miehen. Sano, etk unne v niinkuin kateuden
pistoksia povessas?

HANNA. Nt th silt sillsam assa, kuin hyi n toimessa, ki ne
yhdist, toivon koko naima-asian metsn. (Nauraa.) Turhamielinen halu
kdp uhemiehenj a toiselta puolelta kateus nyt tuimasti
toinetoistaan povessani puskeilevat.--Mutta ole iloinen; kaikki
onnistuu.

ELMA. He tulevat, ja liitto vahvistetaan. (Hellitt kaulaliinansa.)

HANNA. Miksi lasket liinas?

ELMA. Tson kuuma.

HANNA. Tei k laatuun. (Sovittaa liinan jl een Elman kaulaan.)
Vilauksessa astuvat sisn. --Oletpa levoton. Mutta naimakivusta,
naimakivusta. (Nauraa.) Etknaur a sin

ELMA. En, Hanna. Miksi olet lapsikas?

HANNA. Lapsikaspa olen. Mutta kuinka valittavat lapset? Jos mnaur an,
te ette naurakkaan.

Ei, nn se kuuluu: Jos ml aulan, te ette tanssikkaan; jos mi tken,
te ette itkekkn. (Peitt silmsj a itkee.)

ELMA. Miksi itket?

HANNA. Sydän es tuskan tden.

ELMA. Oi, nyt ole itkemt

HANNA. Neep si lmi sun sielus vimman, vaikk huuleni leikkil y.

ELMA. He tulevat.

HANNA. Minki irehdin pois.

ELMA. Ole ts

HANNA. Se ei sovi.

ELMA. Sua rukoilien, ole kanssani ts

HANNA. Sint ahdot niin. Minj n, ja menen koska mua kket n.
Niin siivillh ienoill' liehtoisin
Jumalten ilmaa taivaasta sun pl les.
Mut nt h eille ilon uljas muoto.

ELMA. Niin iloisesti katse leimutkoon
Kuin kukkasniitull' ennen patriarkan,
H morsiamens' koska ndsi in
Sai vastaans' kamelilla ratsastavan.

(Tyko, Niilo, Pauli ja Yrjt ulevat.)

TYKO. Ts herra Niilo, on morsiamenne. Nyt ki keen! (Niilo laskee
itsensp olvilleen Elman eteen, suudellen hen kt s)

YRJ(erikseen). Nyt saatana on irti!

PAULI (erikseen). Mitt t yy mun nd Voi Tykoa ja sinua, petollinen
sisar!

NIILO. TI suudel malla, frki ni , vahvistan ijanikaikkiseksi lempeni
teitkoh taan.

ELMA. Mutta nouskaat yl, herrani; isi tulee. Minua my kumma
kainous rasittaa. (Mauno tulee oikealta.)

NIILO. Is suokaat meille siunauksenne.

TYKO. Anteiksi, herra parooni, etteni n tiellenne.

NIILO. Ja n herrat ts he tiet asian ja tiet sen my
salata.

MAUNO. Hyv- -Ottakaat toinentoisenne. Ja nyt kkm me kirjalliseen
toimeen.

NIILO. Yrj mitl upasit, k tekemn.

YRJ(erikseen). Oi kirous! (Istuu pd r een kirjoittamaan.)

MAUNO. Herrat matkustavaiset, teid tienne poistuu tt p ian ja emme
tiedm inne; siis yksi todistaja lsn; ja se olkoon Martti. H
salaisuuden voi kke

NIILO. Olkoon niin.

HANNA. Tahdotteko, ettsaat an het tne?

MAUNO. Tee se, mun lapseni. (Hanna menee.)

PAULI (erikseen). Neito, sm un kasvinsisareni, soipa nes tski usan
leikissl empet i kuin paimenen heleh uuhellus karjan korvissa kaikuu,

koska uhkaa sitm ets raateleva peto.--Mith ekumaa havaitsee mieleni?--Isi huoneessa vieraana seison ja maailman petollisuus poveani haavoittaa ja--niinkuin luulen--haavoittaa sitl emmenkin nuoli. Oi kaaos ihmeellinen!

TYKO (erikseen). Huomaa kuinka h hymyilee, kuinka katse liekehtii, koska haastelee h sulhasensa kanssa. Ht l vaan pettkui n ensimmäsen yst. Impi, muistele valaas, jonka niin miehukkaasti rikoit, riistit sydm eni mailman kuin halla-yvi ljaapellon, ja mihin katson, autio on elon tanner ja pimeys vallitsee syvyydesskyl m meren.--Mutta ei! mua vihani kuin valtameren aalto nostakoon taivaan korkeuteen, jossa vallitsevi leimahteleva Kronion. Oi jyrin jumala! joka kostat vr valan, mval mis olen huutamaan sun vasamaas, ett iskis se tne ja t kauniin kavaltajan maahan ls. Vaan ei! H seiskn rauhassa, mutta lainaa mulle jalon kotkas siivet, ett lentsi n tt p yr ytt n kaukaisuuteen. (Hanna ja Martti tulevat.)

MARTTI. Mikon tahtonne, herra parooni?

MAUNO. Sen kuulet kohta.

YRJ Lukekaat li , hyv herrat. (Mauno silml ee vi kirjaa.)

NIILO (erikseen). Sinvanh a narri, muistanpa terveises tyhm paimenpoikaa myen. Tahdot ilvehtikanssani , mutta kadutpa sit ilvettvi el En mieli niellp ilkkaas min

MAUNO. Tsl upautuvat herra Niilo ja tytteni Elma toinentoisensa kanssa avioliittoon km n, johon min lapseni naittaja, suostun ja lupani nimelli vahvistan.--Mutta, tytteni , onko taskel oma, vapaa vaalis?

ELMA. On, isi ; ja kt pahaksi panko, jos ilmoitan, ettei mikn voima, ei is eikt in, voi sydt i pakoittaa, ei kalleudet kaiken mailman. Vapaasti se sykkii hen tt ens jonka sieluni kerran omaksensa valitsi.

NIILO. Sj umaloittava impi! (Suutelee ht)

ELMA. Kiitoksia vaan.

TYKO. Kiitt lemme suudelman edest Se kuuluu hieman jokapvsel t

ELMA (erikseen). Pois huuliltani km een myrkky!--Sun nielkn helvetti, sinm ustasilmii pseinen peikko! Mieleni ei enn ujustele, vaan jalon Orethyijan rohkeuden povessani tunnen nyt ja vakaasti ki sin vasten keihm ets.

NIILO. Me, ken vielni in kainot, nyt tuttavasti kuin sisar ja veli katsahdamme toinentoisihimme. Uljas on lemme tie.

ELMA. Se k kuin tanssi, mun ystn.

MAUNO (erikseen). Nyt, lapseni, en mielt oikein ki t Poskes, jotka harvoin punertavat, nyt tulesa loimottaa ja katsantosi ihmeellisesti sei lee, eikol e se ilonloiste.

NIILO. Nimet, herra parooni.

MAUNO. Nimet; aivan niin! Miksi seison kuin eksynyt? (Kirjoittaa nimens vi kirjaan.) Niilo ja Elma, nyt rinnatusten nimenne tne. (Niilo ja Elma kirjoittavat nimens)

TYKO (erikseen). Iloisesti h nimensp iirt, kuin painaisi h siihen onni-autuutensa sineetin.

MAUNO. Herrat, tehkät niin hyvin. (Tyko ja Pauli kirjoittavat.) Martti, tuohon nimes. (Martti kirjoittaa.) Mene, Martti, ja ole netti kuin hauta siks' kuin aika asian valmistaa vedet siinä päivän valoon. (Martti menee.)

NIILO. Kkmm me hetkeksi erikseen.

MAUNO. Astu tuonne. (Niilo menee oikealle.) Tunteet eriskummalliset nyt sydämi reutoilee. (Menee oikealle.)

YRJ(Tykolle). Miksi eikki!

TYKO (Yrjille). Jos ottaisit nyt kiinni sanastasi, niin istuispa psalteskin hiltä olkapäällä.

YRJ Se jalkoihini kiiriksi kuin keilipallo, koska itse totuus on muuttunut valheeksi.

TYKO. Mutta katso kuinka ihastuneella muodolla toverimme Pauli haastelee tytön kanssa tuolla.--(Elmalle.) No, frkinE lma: kerran, koska hiltä vietetn. ..

ELMA. Pni silloin myrtillsep peltä. Te ehkmielitte n d myrtin, josta morsiusseppeleni sidotaan. Se seisoo tuolla. (Osoittaa akkunaan.)

TYKO. Onnellinen myrtti ja onnellinen päivä jona tmi yrtti lahjoittaa teille pukunsa koristeeksi kiireenne ympäri!

ELMA. Toivonpa teid tllvi ipyv siksi, kunnioittaen minua sinä päivä joka psinpi on.

TYKO. Ihanata silloin tanssissa kanssanne leiskua saada!

ELMA. Silloin kuin seraafi sinipilvisst ansin, tanssin y ja päivä, niin, yei silloin oleman pidä (Erikseen.) Tule pian, kuolon enkeli!

PAULI (erikseen). Onko h mиеlet, haastellessaan nn?

ELMA. No, mitsanot te, herra Charlemagne?

TYKO. Kaikki on taivaallista.

ELMA. Taivaallista, taivaallista!--Harppuin, huiluin, kanteleini ja symbaleitten soitossa silloin tanssitaan.

PAULI (erikseen). Niink

HANNA (erikseen). H perin vimmastuu. (neens) Mutta, hyv herrat, miksi seisoo Yrjm e noin net ntuossa? Nyt ei ole oikein laita. Kenties eiv ole juuri onnistuneet metsnt ins

YRJ Totta sanoen, niin muistelenpa nyt yhtönet onta laukausta, jonka ken tein.

HANNA. Se kertokaat meille.

YRJ Kyhkyst joka istui kuusen oksalla, lest yin murha-aseellani, kaataakseni lintua kurjaa, mutta ehdittyi ampumamatkan ph , lensi sen luoksi toinenkin, ja heid maireistansa nyi , ettol it onnellinen pari. Nyt kahtialle arvelin mitt ekisin, mutta murhahimoani en hillitvoi nut, ammuinpa, ja vaikka molempia tarkoitinki, niin kuitenkin yhden heistvaan luotini maahan kaasi, ja yksin ilman yst se toinen lensi pois, ja kaipauksensa vaikeroitsevan nen mkauvan

laaksossa kuulin, ja tsydt i koski.

HANNA. Sitkyh kystsur kuttelen.

YRJ Ht m uistelin nyt, ja siitt uli mieleni alakuloisuus.

TYKO. Yrj sint unnoton ampuniekka, nytpl asken kiven kuormalles. Ehkol i tl intu, joka ystt st ne yksin j, ihan vasta palannut kaukamatkoiltansa ja tuskin ehti tervehtimn toveriansa oksalla ennenkuin h sen kadotti.--Nyt toisen tarinan tahdon kertoa. My ton kyhkysparista, joka Pohjan kuusistoissa asui. Mutta vangittiinpa parista toinen, vietiin etsi lle maille, sanansaattajaksi sielt Mutta kultaansa h lakkaamatta ikt si; mursi viimein hi stsj a lsi lentn kotomaatansa kohden. Vym t h li ilman sinkoili, huolimatta hirmumyrskyist sateista, hietikken kuumista kierroksista, ahneitten kotkain ja huhkaitten kynsist Niin h kiiti kunnes viimein Pohjolan mets allansa ni ja sen kuusen huminan kuuli, joka entinen asuntonsa oli, kuuli kultansa valittavan kyherryksen oksalla. Silloin h pyst yi, autuaassa ilossa laskeusi alas ja ystssyl issi stui. Ei syliss H ei ehtinyt. Katso mik kiukkuinen onni! Samassa pamahti kivr in laukaus, ja maassa makasi kuolleena ysts

ELMA (erikseen). Oi! sun tarinas mun kuolettaa kuin ampaus kyhkysen. Uljauteni on loppunut.

YRJ List k tunnonvaiojani nn?

TYKO. Se oli vaan tarina, tyhjuneksun inen jonkun aivosta.--Mutta, frki ni , eikkoh dannut tl intua onni kova?

ELMA. Katala lintu! (Niilo ja Mauno tulevat.)

MAUNO. Nyt, herrani, kskel emn puutarhaani, kunnes pvl isen valmistavat meille Elma ja kiltti Hannani.--Niin, tule, Niilo. Enp ksi tytteni kuhertelevan, vaikka oliskin se oman sulhasensa kanssa. Sitten on aika.--Kkm me. (Muut, paitse Elmaa ja Hannaa, menev.)

ELMA. Sm uistat miehen, onnettoman miehen,
Jota vr valan kauhee taakka painoi?
Het muistatkos? Se oli mennvuonna.

HANNA. Oi Elma, Elma!

ELMA. Yli mei n, laaksoin
H juoksi, korkeasti huutaen:
Mol en tyhj tyhjm yrskynkierros,
Mun sieluin helvetin jo portilla
On vartomassa kunnes tt yy tl l
Elon mittani. Niin huusi kurja mies,
Ja itsens' viimein kosken kuohuun syiksi.
Oi rikos hirmuinen! Sen tein nyt m
Kun petin Tykoni ja valain rikoin,
My Niilon petin, peloittavan miehen.

HANNA. Oi jumala!

ELMA. Se kukkaskiherm
Mi sisussansa kylm km een kkee,
Mol in nyt, se rauhan let til,
Mi valkeen kauhtanansa alla peitt
Sotaisen, veripunertavan lipun.
Mol en kirottu, mun sieluni
jo vapisevi pimeyden portill'.

HANNA. Ei! Tne, tne tulkoon kirous!
Msaat oin t.

ELMA. Minyksi n syyp. --
Mit' haasteli h kyhky raukasta?
T tarina mun mieleheni toi
Mun Tykoin kohtalon. Niin ehk' on laitans.
H tulee, sieluni sit' aavistaa;
H murtanut on kahleens, Pohjaan pn
H kiit nyt ja tt enson Elma,
Se tiensnt t. Mutta huomaa, Tyko:
Se, jonka jaloks' pohjantdeks' luulet,
On soitten petollinen virvatuli
Ja taitaa johdattaa sua turmioon.
H tulee, sankar' uhkea;
Mut otsansapa jalo, kirkas, kaunis,
Se silloin uhkaileviin pilviin k,
Ja ijankaikkisesti h mun tuomitsee.
Oo! (Vaipuu Hannan syliin.)

HANNA. Voi meitonnet tomia, voi meit

NELJ NT .

(Puisto Viitalan kartanossa, Mauno ja Martti tulevat.)

MAUNO. Mene, kke ht t ne. (Martti menee.) Sitten vuosia on kulunut
kuin jalkani nt p aikkoja polki. Nyt seison ts tsvi hamieheni
maalla, mutta voitosta riemuiten.--Mitsanoo h nyt, koska viimein
kaikki tuumansa ht l y vasten otsaa? Mitsanoo onkija, koska oiva
hauki ihan rannan korteistossa itsenskoukust a irtitempaisee ja
kiirehtii sinilaineihinsa takaisin? H puree hammasta ja kiroo.
(Markus, Niilo Ja Martti tulevat.)

MARKUS. No, peeveli! Mistm yrskyyppi nyt?

MAUNO. Tahdonpa maksaa velkani.--Lue hel le summa keen, Martti.

MARKUS (erikseen). Onko paholainen irti?

MARTTI. Ts herra.

MARKUS. Ota vastaan, Niilo. (Erikseen.) Olenpa kuin pilvistp udonnut.
H maksaa minulle? ja tden summan? Mist- -Helvetti! ten luullut
tapahtuvan.

MARTTI. Niin, herrani.

MAUNO. Oletko saanut maksus?

NIILO. Tson sekp - oma ettkasvot .

MARKUS. Maksuni olen saanut, naapuri.

MAUNO (erikseen). Nytpnt tsi n sulle aika nen, jos mielisin olla
alhainen.

MARTTI (erikseen). Nyt en voi itse pidt . (neens) Tuollahan on
Kuusela selki takana, ja tsedessi Viitalan akkunat minua
killistellen katselee.

MARKUS. Mith ourit, vanha kuivettunut kp

MARTTI. Houriipa vanhan p. --Mutta sanotaanpa profeetta Tanielin tehneen hiuksista, ihrasta ja piistsuur en pallon ja tukkineen sill sen hirmuisen lohikm een kidan.

MARKUS. Miksi tten?

MARTTI. Sitten sanotaan hen tehneen lohikm eelle nn. (Koukistaa itsesosoi ttaen Viitalaan pn pitk nen.) Aih, selki ! Leini perkele! (Pitelee selk) Aih!

MARKUS. Ha, ha, ha, sinr iivattu! Kiitsel ks, se on kilpes, joka sun pelastaa nyt; opettaisnpa sun muutoin mulle nt telemn pitk nen.

MARTTI (erikseen). Kiusahenkeni meni kuitenkin ohitse tl

MARKUS. Jaa, kiitsel ks. --Mutta mitsanon sinulle, joka maksoit minulle niin koreasti? Pelknp t oki sun nyt haastelleen hyv Belsebubin kanssa.

MAUNO. Siis Belsebubi sin

MARKUS. Suo anteiksi, mutta me emme juuri haastele hyv keskenm e. Tarkoitnpa ht jolta sinr ahat sait.

MAUNO. Taidanpa toimittaa itselleni rahaa kunniallisella tavalla.

MARKUS. En mykn tarkoita, ettsi nvar astit tahi ryi t tt pimeyden suuriruhtinalta, vaan ettp yysit hel tkor easti, sait ja kiitit raappaisten jalallas. Mutta missol lee nyt se pieni, hento sieluparkas?

MAUNO. Ei siellm issi nun, ei seurassa vinti sielun. Ne ammahtavat toinentoisestaan kuin ruumiimmekin. Nyt, naapuri, j herran huomaan, helvetin herran kynsiin niinkuin rikas mies. (Menee.)

MARTTI. Hen vieressessei ole Lazaruksen sia. (Menee.)

MARKUS. Haa!

NIILO. Haa! Ettsi tte t Jumal' avita! kuumeneepa vereni. Vinti Niinkl ausui h? Surma ja kadotus! Miksi olen minnuor i ja miksi lep hen kiireellnsni in monen talven lumi?--Vinti Taidatteko tni elli lman veristkam ppausta?

MARKUS. En, Niilo. Tapella tahdon, tapella ennen nousua huomispv. --Kuulkaatpas tne, kumppanit!

MAUNO (ulkopuolella). Mitt ahdot?

MARKUS. Meid tt yy tapella, taivasten nimess meid tt yy tapella.

MAUNO. No, tapelkaamme.

MARKUS. Malta, kohta sammuu aurinko, mutta ennenkuin h leimunsa viritt taas, mkuol eman joko annan tai saan.--Aseet, aika ja paikka, mies?

MAUNO. Miekkoinemme kohtautkaamme kanerva-kankaalla, Jossa rajamme sammaleinen kivipyvykki seisoo.

MARKUS. Koska, koska? Se tapahtukoon pian!

MAUNO. Keski-y jaa, valkeana kesym e miekastelemme.

MARKUS. Hyv Mun kohtaat siell (Niilolle.) Siinl eikissm un onni kerran antoi ylen, mutta toisella kertaa taasen mua suosia taitaa.--Miekkaani kirkastamaan menen. (Menee.)

NIILO (yksin). Hyvin kaikki! Olisipa heid ennen pistoleilla kuin miekoilla pityt taistella. Ensimmnen laukaus olis ollut Maunon ja Markus luultavasti keikahtanut tanterelle. Pistoleita tahdon myi tuoda; eipt iedkui nka k. Mutta parasta toivon; sillh uomaanpa onnen mua seuraavan. (Menee.--Tyko ja Pauli tulevat.)

TYKO. Nyt tulkoon hi tys ja kuolema!

PAULI. Niin vimmattu.

TYKO. Kaikk' on kuin unenn
No, ysti , mistt ulimme
Ja koska t taivashelvettiin?

PAULI. Uraalin kaivannoista karkasimme
Ja vaelsimme matkan ankaran
Ja kotomaalle ehdeimme niin viimein;
Ts' olemme nyt tuntemattomina
Jo aikaelleet toista viikkoa.
Mut miksi kertoelen tsul le,
Jok' itse etunens' aina kuljit?

TYKO. Kun taivas nyi , tieni jyrkt i
Helvettiin alas knt yi. Hirmuista!

PAULI. Set kt aida ht unoh taa?

TYKO. H kaunis on! Oi! anna mailman el;
Vuosmiljonat, vaan ajan virrasta
Ei nouse koskaan hen kaltaistansa.
Ja h ei ole minun, vaikka kerran
H omaks' armaakseni luvattiin.
Nyt miekka tahi myrkky! Kuolon uneen
Mt ahdon vaipua ht ' unohtaaksein.

PAULI. Oi Tyko! hillitse nyt mieles vimma;
Suo ajan vaikuttaa; ht ' unohda
Ja kke lempes toisen naisen helmaan.
Sen lupauksen teit, jos petosta
SE lman sydm essl t si t;
Nyt lsi t sen, h unohtukoon siis.

TYKO. Enskerran het nt yi nyt,
Kun karkuretkeltm e palasimme,
Ei ollut h niin ihana ja jalo
Mun silmissi . Ihmeellistkyl l
Nyt oli h kuin lupauksen maa,
Niinkuin se toivo ijankaikkinen,
Mailma mihin pyrkii. Kaikki, kaikki,
Mit' onnen-autuaaksi sanotaan,
H olennessaan yhdist nyi .
Hen huuil lensa rakkaus ja murhe
On pannut makeuden salaisen,
Jok' olis herkku taivaan jumalille.

PAULI. Nyt hourit, veljein.

TYKO. Toista naista ottaa
Ja hen kanssaan sy juoda, maata,
Mut sitt aivaan iloleikki

Jota leikitsev sielut lemmekkt ,
Ei saada nauttia!--
Karthagon hi tyksen muistat s- -
Tutkistelimmehan me nuoruudessa
Maapiirin urostt yh dess- -
T suuri nt elmol ' meille mieleen,
Tuo miekankalske tules', sauvussa,
Mailman kahden tot telu.
Mut lukeissamme, kuinka Punilaiset,
Ne jotka kuolemalta sst ettiin,
Sahaaran hietikk vaelsi
Ja etsei itsellenst oisen kodon,
Kas silloin kuohui kyyneltemme It eet
Ja kiiksi poskillamme kirkkaat helmet;
Se koski sydm een.--He etsei rauhaa
Ja rakensi Tombuktun kaupungin.

PAULI. Min siitp t ?

TYKO. Mitt iedetn
Nyt siitkaup ungista kansoinensa?
Se lakastui, sen sielu oli pois:
Se sinne j miss' asui lempens
J partahalle sinert meren.
Ja niinpT ykon sielu my
Nyt Elman sinisilmn It eisin
On ainiaksi jnyt . Tssei son
Mkor tena ja voimattomana
Nyt enn toiseen lemme-rakentoon.--
Sen kuvan ymp' aina
Vaan pyei levi aatokseni piiri,
Mun henkein silmsi tkoh taan yh
On teroitettu, kuin maneettineula
Ain' yl Pohjan vuoriin osoittaa.
Skauni s impi, tyttkor ea!
Si ehdikknen saari korkea!
Mut minulla sua vastaan yhton:
Sensi mmsen lempes annoit ylen.
Hoo! miksi teit sni in, mun neitosein?

PAULI (erikseen). Mi nyt? Mp elkn kurjaa loppua.
Mi sielun vimma! Mielens' harhailee.

TYKO. He suutelivat!

PAULI. Mutta nyt ei siit

TYKO (kiivaasti). He suutelivat!

PAULI. Miksi kirkaiset
Nn villitysti? No, he suutelivat.

TYKO. Se suudelma kyykm een pistoksena
Mun povessani tuntui; sydm eni
Se ainiaksi myrkyttyt on.
Kuin kuva, vakaana, h vastaan otti
Sen suudelman, ei rt yt silm
Vaan hohteen kauniin, majesteetillisen,
Kuin pyheh toon purpurainen tuli,
Me poskillensa ilmestyv nm me.
Se polttaa sielua.

PAULI. Jos polttoa
Et koe sammuttaa, vaan kiihoitat
Sen yhkuum emmaks, niin Jumala

Sua armahtakoon, suojelkoon sun aivos.

TYKO. Mennen tahdon olla j j et,
Kuin jkevyh m uistella
Sit' aarrettani, jonka kadotin.

PAULI. Oletko mies? Se nt ysti ! (Hetki net tyyt t.

TYKO (erikseen). Niin, miksikm vai keroitsen ts
Nyt siitl oppu, eiksanaa enn.

PAULI. No, mitt eemme? Onko nyt jo aika
Pois heitt peitteemme ja ilmoittaa,
Keit' olemme ja mistt ullaan? Elma,
Nyt kohtaa sua koston Nemesis.
Se kaiketi on sulle kuolemaksi,
Vaan oletpa sen ansainnut.--No, Tyko,
Nyt katso yl. --Oletko sm ykk

TYKO. No, mitt ahdot?

PAULI. Mitm ietiskelet
Ja pt tehdsem me, ysti ?

TYKO. Mua saata tt m atkallen, ja sitten
ljankaikkiseksi pit erota.
Mj atkan tieni, kotiin takaisin
Sknnyt oikeassa haamussas;
Ja sit ettt sol en knyt
' ilmaise, kaikk' olkoon kks
Ja sano Tuonen mun jo temmanneen.

PAULI. Mit' aiot?

TYKO. Ijs' jt Suomenmaan.--
Sm aa, st uhansien kunnasten
Ja laaksoin maa, nyt hyv t i sun j.
Sua lemmin. Ken ei lemmi synnyinmaataan?
En teitunoh da, te vuoret harmaat,
Te ahot kiviset ja kykankaat
Ja korvet synk, joissa haukat kirkuu.
Ja tl emmenknt ii tl l
Kuin unta ihmeellistsi tm uistan,
Kuin kangastusta taruin maailmasta.

PAULI. Sm urheen vimmoissasi pt nn.

TYKO. On tosin ympi lln pimeys,
Mut irti olennostani; mua likin
On vaikeus, ja on se tahtoin valo;
Msei son siin- -Pois nyt lden.

PAULI. Tyko, muistanpa liiton, jonka teimme verisellkum mulla
tappeluspv ht yess minm uistan sen ja seuraan sinua.

TYKO. Ei, Pauli; ssuoj aksi is vanhan jt , se on sun teht. H,
joka kerran pojaksensa sanoi minua, h on rikas, menestyy elossa hyvin;
ja toiseksi, h on minut hylnyt ; kuitenkin suon hel le alati kaikkea
hyv. Oi, muodostukoon elst oisin, muuttukoon mielensl aatu!
Isi ! sinut mun jt tt yy ja ysti kaikki.--Pauli, meid
entinen, lempeop ettajamme, eleekh viel

PAULI. Enpt ied

TYKO. Sinm uistat, kuinka h, koska viell apsia olimme, sek

ankarasti etti hänasti eteemme kuvasi mailman, jonka rannalla seisomme
elmept tyess Ei, vielkohaamme toisiamme. Pauli, me kohtaamme
viel

PAULI. Me uskomme niin.--Oii! minseur aan sinua, minseur aan.

TYKO. Sint j . En tahdo muiden elriist, en tahdo ist
rakastettua poikaansa, vanhuutensa tukea temmata pois, ei, siten tahdo
tehd Yksin vaellan.

PAULI. Mutta mihin suunnitat matkas tt

TYKO. Teroitanpa kalpani nyt partaista Turkkiilaista vasten. Kauvas
kulkee tieni, mutta viimein kuin vihainen myrsky mi tseni sysen
kaarevien miekkain kilinn. Elon vaivaa.--Nyt, Pauli, j sinulle
jh yvset .

PAULI. Sydt m usertaa tp v Oii!--Niin, hyv i, Tyko!

TYKO. Niin juureva kuin ism me viha oli meid ystyyt emme.

PAULI. Niin juureva, niin; ja niin lm in kuin kylmse.

TYKO. Muistelenpa usein sinua ja synnyinmaatani ylhl IP ohjassa
tl l

PAULI. Koska ehtosilla otava tl lki rkkana loistaa, katsahda joskus
sitkoh den.

TYKO. Usein, veljeni, usein. Koska miekkaansa siellK aleva j l een
kohottaa, tne katseeni teroitan ja tied Paulin lt yv
seitsentt isen alla tl l- -Nyt, onko hyvin kaikki?

PAULI. Oi, jos niin olis!

TYKO. Nyt seuraa minua v matkaa, viivy muutama pvsii lllr etkell
ja sitten takaisin palaat jalona Kuuselan poikana.

PAULI. Niinpt een. (Yrjt ulee.)

TYKO. Tuossa Yrj joka myki n jt tt yy--No, Yrj

YRJ No, Tyko? Miksi olet niin kelme Tuhannen helvetti

TYKO. Miksi kiroot?

YRJ Kiroon, ettr epee maa, pamahtaa kappaleiksi kuin
tuliluoti.--Miksi teit sint ?

TYKO. Kohtaloni oli, ettp etetyksi tulin.

YRJ Puhua pois morsiamensa toiselle! Mitsi nusta aattelen?

TYKO. Mitt ahdot. Uskollisuus, kunnia, se kunnia, joka rehellisyydell
ansaitaan, epum alani ovat ja johdattivat mua ts Yst, jonka
uskollisuudessaan vialliseksi huomaan, riistin povestani irti. Vaikka
seuraiskin sydm eni muassa! Jaa, saatpa aatella minusta, mitt ahdot,
mutta nyt sinusta eroon, kaipaaksella eroon, sillsi nol it ysti .

YRJ Mihin, Tyko?

TYKO. Tt p ois.

YRJ Viivy kumminkin, kunnes nt , miten pt tyy miekastelo ty

TYKO. Miekastelo?

YRJ Ette siis tiedetti sne aikovat taistella kohta, vielt
y kankaalla lel IK umajan vuorta?

PAULI. Mikh ulluus! Miehet harmaapt ki siv veristn
toinentoistansa!

TYKO. Sen estm e.

YRJ Jos on se voimassanne.

PAULI. Miker i kiihoitus on saattanut heid siihen pt seen?

YRJ Laita on t Tn maksoi Mauno velkansa Markukselle, jossa
kohtauksessa he molemmat kt tiv herjauksen kielt ja seuraus oli,
ettM arkus vaati kumppaninsa miekkaleikkiin. Mutta malttakaat: sanoipa
Marti huomanneensa, ettN iilo t aikaan saattoi, yllyttn
elatusisnssi ihen.

TYKO. Sinua vinti Mutta nyt sinussa ld koukun, johon taidan
iskeki inni. Nyt tulee meitkaksi .--Mutta mitvoi ttaa h siit ett
vanhat tappelevat?

YRJ Jos is kaatuu, niin Viitala on ijsi hen ja vapaasti nai h
Elmansa. Asia on selv

TYKO. Ymmr p H siis kiehtoilee isi henke Sinua vinti
vinti Niinkai ot maksaa ansaitsemattoman hyvyyden? (Hanna tulee.)

YRJ Miksi ts Hanna, ja tl m urheen, kauhistuksen muodolla?

HANNA. Oi Yrj Yrj

YRJ Miton tapahtunut?

HANNA. Kurja Elma! Ja minol en syyp kaikkeen, minonnet on!

YRJ Tyvennm ieles, tytt ja kerro meille asia.

HANNA. Pyhn nimess teille kaikki tahdon ilmaista ja nt t Elman
viattomuuden. Herrani, mua kuulkaat.--Elma ei koskaan ole lempinyt herra
Niiloa, ei, vaan inhoittava on hel le tm ies. Tykoansa h alati
muistelee, se on ilonsa ainoa. Mutta nyt herra Mauno kaksi ehtoa pani
tyttenset een, joko ndm urhakamppaus hen ja Viitalan herran
vi ll tai ottaa mieheksensN iilo, joka oli hel le luvannut summan,
minkh oli velkaa herra Markukselle.

TYKO (erikseen). Rupeeko valkenemaan?

HANNA. T ei tahtonut Elma suostua, ei kuolemansatden, mutta
hellyys isnskoh taan ja minun kehoitukseni saattoivat het viimein
kirjoittamaan nimensnai missovintoon, siinp t sesskui tenkin,
ettei h koskaan olisi Niilon kanssa astuva morsiusvuoteelle. T
petosta en lukenut juuri vr yydeksi min koska nm me hen ainoastaan
tl kur illa tahtovan maksaa vanhan velkansa Maunolle. Mutta tn
petoksen muotoa ei sietyt Elman syd, vaan oli h, niinkuin h nyt
tunnustaa, pt tyt itse katkaista ell ankansa, jos kuolema muutoin
ei ht p st si tl tennen hp v lest ymist Mutta tuskin oli
vi kirja tehty, ennenkuin het ki tti vimma ja kauhistus. H
Tykoansa muisteli ja pyh valaansa. Mutta oliko h pettyt entist
sulhastansa?--Te, herra, joka puhemiehen virkaa kt itte tsasi assa,
muistakaat, mitkvast aukset hel tsai tte.--Koska lemmesth
haasteli, se Niiloa ei kosenut, ei, mutta Tykoa, hen ystns

TYKO. Nyt muistan, ettol i puheessansa erinomainen kaksimielisyys.

HANNA. Niin hen tt yi issonnen tden, niin armaan Tykonsa tden. Mitm yrttikruunusta ja hp vt h lausui, niin omaa peijaisjuhlaansa h silloin tarkoitti, jona seraafien kanssa h korkeudessa tanssii.

PAULI (erikseen). Tkuul uu ihanalta.

TYKO (erikseen). Mailmani knt yy ympi !

YRJ Mutta tilansa nyt?

HANNA. Kuolema on ainoa aatoksensa, liioin nyt, kun h on saanut tiedon verisestt aistelosta, johon kv tyi ssj a Viitalan herra. Me heitt aivaan nimessol emme rukoilleet pidt n miekkojansa, mutta suljettu on nyt Maunun syd. Kylmkui n marmorikuva odottaa h mr t yh etke Ja nyt, juuri nyt tulen rukoilijana Viitalasta, mutta ilman voittoa. Mitj aksoin, koetin rukouksen voimalla herra Markusta kohtaan, tartuin hen polvihinsa, mutta turhaan kaikki. H, miekkaansa hioen, pauhasi kuin ukon ilma, kirosi, syljeskeli ja vnt eli silmis uhaten tyl askea naapurinsa veren kuin tynni stkuoh uvan oluen.--Oi, mikki ukkuinen kohtalo! Onnettomuuden, jota kurja Elma t ankaran leikkinskaut ta tahtoi est, sen joudutti h sill ja kauhea on y joka lest yy. H, se katala, nyt vimmoissansa riehuu ja etsii myrkkypulloansa, jonka h jo kauan aikaa on pityt varalla. Senpvar astin hel tp ois. Se on ts Ota se haltuus, Yrj min kauhistuksella th irmuista juomaa kannan muassani. (Antaa hel le pienen pullon.)

YRJ Siint eit viisaasti. Ja mitkosee heid taisteloonsa, niin toivommepe heitt aitavamme est iskemt yh teen.

HANNA. Sepei kuitenkin turmiosta pelasta ht sen tied. Ei, ei! H ei tt aakkaa taida kantaa; niin ankarasti painaa ht t y jonka h pit hirmuisena petoksena entistl emmittyskoh taan. H kuolemaan rient ja kiukkuisen kohtalon uhrina kaatuu.

TYKO. Siis uskotte, ylevnei to, hen tahtovan itsest tden surmata, kdi tsemurhaan? Mutta ehkon tai noastaan mit uhkaus, jota konstia kt telev usein turhamieliset sielut.

HANNA. Herra, niin halpa ei h ole. Mint unnen sydm ens josta kaikki turhamielisyys on pannaan pantu.--Kuitenkin tahtoo h t vimmatun teon kautta vedota muiden ihmisten tunteisiin. Nn on tuumansa, jkt pt sens kuolla sammaleisen raunion juureen, samalle paikalle, jossa taistelo on mr t y tapahtuvaksi, ja luulee h, ett miekastelijat, tanterelle yhtyen, itsensp idt verisestt yt kamoen kuoleman haamua. Niin luulee h kuolleena voivansa tehdsen, jota h ei elssvoi nut; sillysvt i h isnsl empii. Ja koska hen kuolla tt yy kuitenkin, niin miksi ei kuolla silloin koska h sen kautta ehkp elastaa taitaa het , jota h rakastaa? Ton aatoksensa ja pt sensl uja, ja sen h tt t, jos ei ht aj oissa taideta est; sillm uistakaat: toivoton vimma on valloittanut mielens

YRJ Vainuunpa jki j ohonki. H nukkukoon kivikasan juureen kankaalle.

HANNA. Mitt arkoittaa Yrj

YRJ Olenpa v tutkistellut luontoa ja sen salaisia voimia. Nyt t pullloon toista ainetta, joka ei tapa, mutta nukuttaa makeasti muutaman hetken ihmeellisiin uniin.--Nyt olet suostuvinas hen kuolemaansa, annat hel le pullon takaisin, seuraat ht

kanervakankaalle, ja hän nauttii juoman, luullen nielevskuol eman, mutta nukkuu ihanaan houraukseen. kukaan hen muotoansa ja tilaansa kamoksu, joka tosin on Kalman, mutta elon voima asuu hess yhtyvi n; ja puol-y aikana het , luullakseni, voimme jo hert jollain ki sellj yryll Kivri ini riemuitseva paukaus het hert n.

HANNA. Uskaltaisimmeko harjoittaa tkei noa ht koh taan?

YRJ Pelotta sen taidamme tehd

HANNA. Mutta mith yyt tsi se?

YRJ Luulenpa sen poistavan hel th alun itsesm enettn. Kuitenkin on oikea tarkoitukseni t Koska ne vanhat, taistelokentt yhteen joutuen, nevt tyt kuolleena edessn, ja koska he tiet itsenssyypt ksi hen kuolemaansa, niin kaiketi tny hieman tempaisnee sydm ienst untosuonia. Ja viimein, koska kuollut on saanut henkenst aas, niin varmaan unohtavat he miekat sinh etken ja ehk my, --oliskohan mahdotonta?--kv sovintoon keskens (Eritt n Tykolle ja Paulille.) Silloin saakoot he my poikansa kuolleista takaisin. Jumal' avita! se hetki on taivaallinen hetki.

TYKO. Onnistukoon aikees!

YRJ Neito Hanna, tkei no sovintoon ja yleiseen riemuun, johon Elma itse on antanut meille viittauksen, kn menkki stm e koettamatta. Juoman saatan sinulle kohta.

HANNA. Jaa, koska niin paljon siitt oivomme hyv, sitkoet takaamme. Mutta rienn Yrj rienn Sua varron Kuuselan portilla, sen korkean lehmuksen alla. Ole nopea! (Menee.)

YRJ Hetkesst ulen.--Kaiketi on muistossanne vielse mainittu kiviroukkio Kuuselan ja Viitalan rajalla?

TYKO. Hyvin muistan sen.

YRJ Seisoopa siinl el lm uutama matala mt y. Jos tahdot nyt katsahtaa impes sydm en pohjaan, niin mt yin verhoon kiirehdi ennen heit kuultelemaan Elman joutsenvirtt ja ole vakaa siit etth haastelee totuuden kieltsesi stessedesskasvoi n kuoleman herran.

TYKO. Sinne Idem mek Pauli?

PAULI. Lt ekm me, ja tiedp ettkai ken epl yksen h poistaa aivostasi.

YRJ Niinkuin sanon, tehkt . Leimaus ja jyrin pojat! Nyt keitm e ankaran keitoksen, ja korkeus ja syvyys riemumme kuulkoon.--Mutta vartooapa minua se sievj a kiltti neito tuolla rehev lehmuksen alla.--Kankaalla kohtaamme, pojat. (Menee.)

TYKO. Siellkoh taumme.--Mennen aina ystyiden naisten vi llp idin mitt vaan nnp t si hanan poikkeuksen.

PAULI. He ovat kasvinsisareksia.

TYKO. Kaunis sisarpari!--Mutta miksi kn sivuasioihin nyt? Oi! min harhailen. Aatokseni myrskyisessm ilmassa eksyen kn, ja milloin piiritt mua metsien y milloin taasen lakeus eteeni vkt . --Mit kertoili neito? Asian ihanan, ja taasen nt t seh enst oivon aurinko.

PAULI. Iloista oli tt arinaa kuullella. Se Elman povesta on

syntyisin, sen huomata taitaa.

TYKO. Mutta rohkenenko t toivoon antautaa? Knkp st n solmua, jonka vasta sidoin? Nytp t ahdon olla varokas, enkm ihinkn luottaa, ennenkuin visseyden nn. --Kankaalle, Pauli! (Menev.)

VI VERHO.

(Avara kangas; perillsam maleinen kiviroukkio, sen takana pieni mni st ja kauempana nyy er metsnen vuori. Tyko ja Pauli tulevat.)

TYKO. Tst aistelotanner.--Pauli, minuni a en ole uskonut, ne ovat mitt i aavistuksista en koskaan ennen ole tiennyt. Mutta kuinkahan ollee nyt?

PAULI. Se on jni tyksesti elussas.

TYKO. Ehkj otain saamme tsnd

PAULI. Toivonpa kaikki pt tyv hyvin. Mutta yksi asia on kiusattava. Kuinka suoritamme sen?

TYKO. Mikon t

PAULI. Naimasovinto.

TYKO. Sen ratkaisoon miekka. Onpa minulla oiva syy. Houkutella vanhoja, hopeakiharaisia uroita veriseen leikkiin! Oi! haluni kuumenee enemmän ja enemmän pst seni km n hen kanssaan rinta vasten rintaa.--Mik aika ollee nyt? Mua vaivaa levottomuus ja ohaukseni polttaa. Miten luulet ajan kuluneeksi, Pauli?

PAULI. Arvaten, lenee illan kymmenes hetki.

TYKO. Ehkvar romme tst urhaan.

PAULI. Vaiti! Kuulenpa askeleita.

TYKO. He tulevat. Kkm me verhoon. (Poistuvat mni stn. --Elma, valkea huivi pss ja Hanna tulevat.)

ELMA (antaen Hannalle pullon tyhjennetty.
T muistoksi sun sisareltas ota,
Vaikk' katkera kuin kuolo on se muisto.

HANNA. Oi Jumala, se on jo tyhjennetty!

ELMA. Se tehty on. Mut lupaukses muista ja vai kertele nyt ja itke.

HANNA. Niin olkoon! Vakaana ja lempe
Kuin kesl ta t kuolemaas
Mt ahdon katsella.

ELMA. Nyt ylevt i
Skat sahtelet. Kaiken perustus,
Sovinnon kruunu korkeudessa
On lemmen henki lempej a kaunis.--
Mvyksi ssol en, lepoon tahdon.
Oi, jospa tl h uokauksella
Msi elun voisin ulos puhaltaa,

Pois rauhan lehditettyyn kammioon.
Vaun tiedp t n juoman uhriansa
Ei liioin vaivaavan, vaan hellt i
Kuin Unonen se silm ummistaa.

HANNA. Niin kuulin kerran is sanovan.

ELMA. Oi isn kova, armas kuitenkin!
En kasvojasi nnyt lt eissi ,
Sun ji n jh yvset jt t
Ja paisteess' illan koto kuumotti.

HANNA. Senpt aidat toivoa, ettkuol emasi nyt is joko pelastaa
kuolemasta tai tekemt m urha-ty

ELMA. Niin toivon. Ja lukekoon h t paperin. (Sovittaa poveensa
ern paperilapun, jt n osan siitnyvi in. H k istumaan
kivipyykin juurelle.) T vaivun, tt al kakoon vaellukseni Tuonen
kotoon.

HANNA. Ja th eille nt tn, millt avalla kuolit. (Panee pullon
hen viereens)

ELMA. Mutta johtuupa jotain mieleeni viel Sm uistat sen pienen,
sorean, t itt tyt?

HANNA. Miksi askaroitsee aatoksesi hessnyt ?

ELMA. Pidinh est p aljon; h minulle antoi aavistuksen t in lemmen
ihanuudesta, ja nnp m ietiskelin. Tyko ei tule, Hanna naidaan pois, ja
on siis eli onnen osa yksin kskel lkoh den kylm hautaa; mutta
sinun, tyttp ieni, liepel syvl kat sannolla, tahdon lapsekseni
ottaa, sinussa ki t esineen, jota ilman mr saan suosia, jota
kohden lempeni vapaasti povestani virratkoon. Nn mker ran naisen
ottolastansa niin suloisesti armastavan kuin kenkn t i. Kaunis oli se
ny, ihastuksesta sydm eni sykki ndessi t naisen silm
seh tiv ht koh taan, joka hen povellansa makasi. Jaa, t
ihanampaa vielol i katsella kuin oman t in lempi. Oi! saman onnen kuin
vaimo tm int oivoin saavani nauttia, mutta toisin mr i armoton
kohtalo.--Sisareni, miten taidat, suojele tl asta.

HANNA. Sen lupaan; pidp h est m inm y.

ELMA. K kessm a Kalman herran kanssa
Nyt seison, sen jo huomaa; mutta hieno
On kenskui n nurmell' illan kaste;
Ja rientkseni luokses, ylki ,
Mun sieluni nyt siipens kohottaa
ja kiit li auerten ja sumuin
Pn korkeuden sinilakehen.
Jos siell dyt , kaunokiharainen,
Niin kohta syleilemme hymyillen
Kuin aamu Edenin; mut jos sast ut
Maan murheisella kamaralla viel
Niin autuasna korkeudessa
Sua varron m hp vm me ma varron.
ja silloin pilvipeitteen pime
Mun asuntoni ympi lle kierron
Ja hyydess' uneksuen varron,
Siks' kun h ovelleni kolkuttaa,
Siks' kun hp vi on valjennut.
Sa pv rienn viivy, viivy, rienn
Sua toivon kauvas, helmaani sua toivon
ja punehdun kuin kaino Amarik,
Kun suuteleepi ht aam un Koi.--

Nyt on se aika, aika ihana,
Kun kohtauvi Pohjan perill
Se morsiuskunta, jonka armas virka
On hoitaminen taivaan-is lampun.
Nyt ei se pala eik' oo sammunut,
Vaan himmet i paistaa ilman rannall'
Ja vuori hymiseevi Kumajan.
Oi kaunis y skuol emani y
Mua kohtaan Tykon kuva kirkkahana
Nyt kimmelt ja aatokseni pyt yy.

HANNA. Sh aastelet eriskummallisesti.

ELMA. Hourisinko? Ei, ei! Nyt jkeni tuntuu niin tersi , tunteeni
niin tarkaksi ja hienoksi, ettikai kki kt seni ja tekoni menneest
elinkaudestani piirtv muistoni tauluun yksinkertaisina, kempeln
kuvina; ja mitkauni sta aattelen, mitl emmestuneksun, on esimaku
taivaan hekumasta.--H tulee, kuolema, mutta liepekui n tuulen
liehaus.--Sisareni, laula se kehtoveisu, jota aina kuultelin niin
mielukkaasti.

HANNA. Oi! voisinko laulaa nyt?

ELMA. Koska arkussani makaan, niin vasemmalle kallista pni .

HANNA. Niin, silloin muotos olkoon hiljainen, ihana murhe.--Sin
raukenet, ja silmant es painuvat. Nyt ottakoon sun armoihinsa Jumala
taivaan.

ELMA. Niin ja amen! (Peitt sekp nset tkasvonsa huivilla ja
kallistuu kivirauniota vasten.) Sisareni, mua laululla nukuta. Oo, min
kuolen!

HANNA. Sm ieleni korotat. Kirkkaasti neni kaikukoon koska neito
kaunis kuolee. (Laulaa.)

t iinset sei lapsi,
Itkien kauvan h etsei.
Tok' viimein h ndsaa
Sen liehuvan liinan pelloll'.
Sinnenpnyt kiirehtii
H kultasantasella tiell',
Ja elokuun aurinko paistaa.

t i, kosk' itkun kuulee,
Leikaten kultaista olkee,
Koht' sirppinsh eitt h
Ja rienti pienoist' vastaan:
Helmoihins' h kietoo sen
Ja istuu auman r ehen,
Ja elokuun aurinko paistaa.

Autuas uni on lapsen,
Autuas katsanto t in;
Se taivahan rantaan k
Ja uneksuun viipyy siell
Koska liehtoo lounainen,
Kosk' paistaa heljaur inko
Ja kultainen vainio lkky.

H on vajennut.--Elma! miten jaksat? Nukkunut siis. Sen estn
Jumala! (Tyko ja Pauli tulevat.)

TYKO. Neito, makaako lapses?

HANNA. H mää, mutta unensapa mun saattaa levottomaksi.

TYKO. Ole huoleti. (Paljastaa Elman pn.) Katsos, kuollut enkeli. Mutta koska h kuolleista nousee, taas on h ijankaikkiseksi minun.

HANNA (erikseen). Mitl ausui h?

TYKO (erikseen). Hen puheensa oli autuaitten henkien soitantoa.

PAULI. Sisareni, kuinka kelme

HANNA. Sisar!

PAULI. Tso! emme, tskasvi nveljes, Pauli.

HANNA. Taivaan Jumala!

PAULI. Niin, terve, sisar! No, pois th r ikasvoi ltas.

HANNA. Mieleni hm t yy. Tulleet siis! Ja Tyko tuossa? Taidanko uskoa tkai kkea?

TYKO. Usko, impi; se on totuus.

HANNA. Niissni ss mikt uttava helinnyt ! Sotakumppanit Tyko ja Pauli!--Mutta miksi tt eeskellys?

TYKO. Kaikki vielsel itm e, mutta nyt on aika tkej a tiukka. (Yrj tulee.)

YRJ Mää makeasti, tytt

TYKO. H mää kalpeana kuin kuolema. Aatteles, jos ei h enn heri si unestansa. Yrj tunnethan tarkoin t juoman vaikutuksen?

YRJ Hengestst akaan.--Mutta aika joutuu. Viskatkaa jo hiiteen t puku ja parta ja pist olentonne samanmoiseen kuoreen, jossa lsi tte myrskyn sotaan. Kaikki on valmisna; hyvin toimitettu, ja viimein--kaikki hyvin!

HANNA. Tulleet, tulleet he, joita kauvan varroimme!

YRJ Ei juuri viel tytt Nnp t sai noastaan kaksi vakojata Pariisista; mutta kohta tulevat Tyko ja Pauli ihanalla pauhinalla niinkuin se myrsky, joka pouta-ilman tuo.--Mutta tt ki ireesti pois! Kaikki!

HANNA. Mutta jt si nkt yksin nukkumaan armahimman lapseni! En, vaan vartijansa tahdon olla ts

PAULI. Vt t asia.

YRJ Mutta huomattuas taistelijain lest yv, kkey mni st verhoon ja viivy siellp elotta, kunnes astumme esiin me, ja se tapahtuu koska parhaaksi nm me.--Tulkaat! (Menee.)

TYKO. Tule, Pauli.

PAULI. K edelle, kohta tulen.

TYKO. Mutta miksi seisot ja mietiskelet? Miksi olet niin kelme

PAULI. Mene, Tyko!

TYKO. Kaiketi sisares tila tuossa on masentanut nn mieles?

PAULI. Ei!--Kiusaatko minua? Mene, sanon minulle. Kohta tulen.

TYKO. Mutta riennä (Menee.)

HANNA. Pauli, sano, miksi asittaa mieltä.

PAULI. Oi kuule: minä emmin sinua!
Jos lupauksen annat, riennäsi tuten
Mun sylähini, mut jos kiellon saan,
Niin t, ehtimä muiden korviin,
Mun sanain kuolkoot; senpsul tä vaadin
Ja toivon, ettet tunteistani
Tee leikki Suo anteiks', enpksi
Mpi itk rakkauden ilmoitusta
Hiuskarvan hienost' esiin saatettuna
Ja imarruksen makeutta tnn- -
Nn sanoin. Minkvast auksen saan?

HANNA (erikseen). Toinsointo autuas, mi oli t
Mi virtas hen armait' huuliltansa?
Kuin hseisi son! Leimaus
Mun pl lein ihana on langennut
Ja hejjaisnut mun ni .

PAULI. Siis ei?

HANNA (juosten Paulin rinnoille ja halaillen ht .
Mun Paulini!

PAULI. Mol en onnellinen!

HANNA. Ens' kerran rakastajan kaulassa,
Se tied
Oi, onko lemme syleilysn Im in,
Nn hienoo, sulohista hekumaa!
Mi polento nyt mets kohinassa?
Ei metss vaan korvissain se on,
Kun sydm eni loiskinan mkuul en.--
Sol et sulhasein!

PAULI. Sm orsiamein!
Sun pt ses ol' uljas.

HANNA. Mutta usko,
Mit' ilmoitan. Sua lakkaamatta tli
Kun kuluessa vuoden kahdeksan
Te sotarekillne harhailitte,
Mkai pauksell' apealla muistin.

PAULI. Mut muistelinpa v minsua;
Suo anteiks'; harvoin, harvoin muistelin,
Kun tt kaukana me retkeilimme.
Mut nyt, kun taasen sinut nn,
Msi lloin lempeni my nn,
Ja nyt, sun laulus kuultuani ts
Kuin kevn tulva paisui tunteeni,
Ja visseyteen kiirehtip t in.

HANNA. Sua unohtaa en taida, armas y

PAULI. Niin ihmeellinen, monivaiheinen,
ja jotain vielt st apahtuu.--
Nyt eroomme.

HANNA. Sun kohta nn taas.

PAULI. Niin, kohta, impi; siksi hyvät 'j! (Menee.)

HANNA. Hyvät i, Paulini!
(Kumartuu alas, painaen otsansa Elman helmaan.)
Oi, Elma, Elma!

VIIDES NT .

(Yj a sama paikka. Elma makaa raunion juurella, ja Hanna, seisten sen nojalla, sitelee puolanvarsista seppeli)

HANNA. Sun tavatkoot kuin uhrin seppelt yn
Ts' unta kuolon maaten kankahalla.
Siis kannat ensin seppeliT uonen
Ja sitten ph painat morsiuskruunun,
Pnvast oin impein kohtaloa ennen.
Heit' ensin templi vartoi Hyymenin
Ja vasta sitten kuolon kylmkr anssi.
Makeesti makaa, ja kun hert ,
Sua syleilevi oma sulhases,
Ja Paulin kultasena Hannan kohtaat.
Oi, aika armas, olla morsiana
Ja pv lemme juhlaan lukea
Hpukuansa neuloin valkoista!--
Nyt, Elmani, on sepelesi valmis,
Ja kulmillesi lasken sen.
(Asettaa seppelen Elman ph .)
Nn makaa koska lest yy sun is,
Ja jos ei sydt st h aamu
Voi liikuttaa, niin kivesth on.--
Ken tulee? Minm ets kkn rienn.
(Juoksee pois. Martti tulee.)

MARTTI (yksin). Tson paikka, jossa pit tapahtuman kamppaus;
puol-y hetki on nyt lyyt . He kaiketi ovat tskoh ta, Markus Niilon
kanssa, ja Maunoa seuraa varamiehenY rj niin on ist i mr nyt .
Mutta olenpa tskkem nvi eraana min ja antavatpa minulle
tt h yv vauhdin, jos mun huomaavat. Mutta piiloon tahdon pist
itseni ja luuhistellen katsella metst kui nka leikki k. (Havaitsee
Elman.) Ken siin Ken makaa siin Elma! Ja vaalea kuin ruumis.
(Tunnustaa ht ot saan.) Kuollut! Kuollut on tytt- -Oi, murheen ajat!
Nyt astu hautaan my, Martti. Palvelus-aikas on loppunut, et jaks
enn tl lki nnustella; sillh , joka sun piti voimissa, on
poissa.--Sun hymyilemises maksoi pv vaivat. Sun olentoas katsella,
kanssas haastella saada, se mielelleni antoi uutta mehua, (pidellen
koipiansa) ja nden luopilli-kurjain tt yi seurata tahdon viittausta
ja kaikki ki hyvin. Mutta nyt, nyt kymerryn kasaan, vaivun mullan
rakoseen... Te Viitalan paroonit ja perkeleet, teid tt enne kaikki
t Voi jospa olisin minm yllynkiven pl limmsnni mittn, ja
saisin jauhota teitt ampuksi Kuuselan elikoille.--Mullan rakoseen
vaivun, ja sitten olkoon unohdettu elon pitk tukala pvy ja
merkki pulkkaani piirretty kunnialla.--Mitnn tuossa? Pienen pullon.
Siiton h imenyt kuolemansa ja niinmuodoin itse tehnyt pvi sts
lopun. Oi, lapsi katala! (Markus ja Niilo, varustettuna miekoilla
tulevat.) Tuossa tulevat verta janoovat partit.

MARKUS. Tekeekh meistp ilkkaa ja let t vastaamme het ?

NIILLO (erikseen). Mitnn min Elma! Haa! Nyt jotain aavistan.

MARKUS (huomaten Elman). Mutta mitel i t aulukuvia nt etn ts
Miksi makaa h tuossa ja miksi seisot tssi n

MARTTI. Ijankaikkisuuden unta h makaa, ja minvi et valvojisiansa.

MARKUS. Kuollut?

MARTTI. Kruunattuna uhrina. Ja tyhjennetty pullo jalkainsa juuressa
nt t, kuinka h on kuollut.

NIILO (erikseen). Ken tiesi vartoa t- -Sorea Elma kuollut! Kirous ja
kiusa! Ja hukkaan tyt ein, hukkaan menetin rahat. Elma kuollut? T
k sydm elle. Oi kirous ja helvetti!

MARKUS (erikseen). Tyttol i kuitenkin viaton. (neens) Mutta miksi
joudutti h itse surmansa?

MARTTI. Miksi! Te kysytte miksi?

MARKUS. Niin kyll sinl urjus. Enpol e kiehtoillut juuri tarkkoja
tietoja elst arinasta.

MARTTI. Tahdotteko siis tiet kuolemansa syyn?

MARKUS. Yhtkai kki. H olkoon kuollut ja tulkoon haudatuksi.

MARTTI. Hyv herrat, tept ihanan immen sysi tte kuolemaan.

MARKUS. Ukko, mitr ohkenet sanoa?

MARTTI. Sen rohkenen. Mua villitt t hyv lapsen kuolema. Se
tunturina teitp ainakoon ja vielr askaammin teit herra Niilo, joka
rakensitte murhaleikin, jota hetken pst t snm me harjoitettavan,
ja tj uuri peloittaa kauniin Elman elosta. Kirous pl lenne, herra
Niilo!

NIILO. Sinkeh nomielinen koira, tahdotko pit kitas?

MARTTI. Hee, nallikka.

MARKUS. Ukko, ukko, ohjaa sinki elt.

NIILO. Jospa tietsi tte, elatusisi , ettol emme tekemisish j yn
riivatun kanssa, joka ei ainoastaan ole herjannut minua, mutta teit
my, teid aatelis-nimene ja mainettanne, ja t teki h
hyt ti llt erveisillt uon tyhm paimenpojan kautta.--Niin, ukko,
valehtelenko?

MARKUS. Donnerwetter! Hkh erjaisi minun nimei ?

MARTTI. Kunnia vasten kunniaa, naapurit.

MARKUS. Vai niin! Kyllsun opetan, hunsvotti, sinkai ken sen edusmies,
mikon plebeijilist j aalhaista. Sinkonna! Enpt ahdo kuitenkaan
sinuun koskemalla soaista ki i , mutta,--pidh et niskastansa
kiinni,--lahjoittaa sinulle muutaman potkauksen aatelijalastani, ja mene
sitten tiehesi.--Pidki inni hest (Niilo tarttuu Martin kaulukseen
yhdellkel l)

NIILO. Hen ehkannam me vaan het

MARKUS. Muutama potkaus hen pit saaman, ei auta.

MARTTI. Sepaat elinen teos!

MARKUS. Niin juuri! Potkaisenpa vaan koiraa, joka minua haukkuu.

MARTTI. Yksi sana, kiivas herrani yksi tkekysym ys.

MARKUS. Miksana, sinp eeveli? Mikkysym ys? Sanoppas.

MARTTI. Ton ritarillista, etth erra Niilo antaa rkt m st vanhaa kkk kuolleen morsiamensa edess

MARKUS. Morsiamensa!

NIILO. Mitkuul en?

MARKUS. Morsiamensa!

MARTTI. Niin, niin.

NIILO. Mith ourit, vanha tonttu?

MARTTI. Ei, herra. Nyt on muistonne huono. Kihlaus tapahtui eileen, ja minm y sain kunnian piirt nimeni todistukseksi salaiseen naimasovintoon. Jaa, niin on asia, herra Niilo.

MARKUS (ryhtyen Niiloon). Vinti Onko tt otta? (Martti juoksee pois.)

NIILO. Malttakaat mielenne, herra.--jos olis se tosi, miksi tarvitsi hen juosta tiehens

MARKUS. Mutta nyttsel kiyy eteeni yksi asia, jota muutoin en ymmt s. H maksoi velkansa eileen; ja arvaatpas, keltl uulen hen saaneen rahat? Haa, sinr iivattu!

NIILO. Teitr ukoilen itsene hillitsemn.

MARKUS. Sano totuus, tunnusta, tunnusta!

NIILO. Herra, herra!

MARKUS. Haha! tp uhkaisee sappeni.

NIILO. Ensin tutkikaat ja sitten tuomitkaat; niin tekee viisas mies.

MARKUS. Niin, otanpa asiasta pohdin, ole vissi siit Ja jos on savussa tulta, niin valmis ole ji ksenkaap aisemaan maaltani pois. Sint unnet minut, poika.

NIILO. Hyvin.

MARKUS. Niin, niin!--Mutta tuossa tulee toverini. Hen li st kuin silakan, sen tunnen sydm essi . (Mauno tulee varustettuna miekalla.)

MAUNO (erikseen). Tssei sovat, mutta enpn Yrj.

MARKUS. Varamiehes?

MAUNO. H ei siis ole ts Mutta yhtai kki. Nyt miekat leiskumaan, ja puolusta kurjaa ruumistas.

MARKUS. Ei nknen jalopeura niin kiivaasti himoo pst ant ilopen niskaan kuin mint appelemaan kanssas. Mutta ehkm uutamme paikkaa?

MAUNO. Miksi?

MARKUS (osottaen kellen isä Imaa kohden). Katso tuonne.

MAUNO. Voi Luoja, mikny! Elmaniko
Tuoss' sammaleista rauniota vasten
Minnä makaavan? Nyt katkee, syd,
Ja, silmni, pimene!--
Kas tuoss' on pieni tyhjennetty pullo;
Siis myrkky, nukuttava myrkkyjuoma
On lapsein elänyt ehnyt lopun.
Oi miksi teit, mun tyttäreni, t?
Min merkitsee tuo paperi? (Ottaa paperin.)

Isäni. (Avaa ja lukee.)

Mun isäni armas! Nyt kuolemaan kiirehdin; en mieleni
huomispuvun. Anna miekan levätä elonneliäsi, onnellisiä!
Anna miekan levätä Träskoille onneton Elma, joka tuonelaan
Itäni nyt.

Oi, miksi skua mulle, armottomin
Ja kurjin isistä Ma saatoin surmaan
Mun tyttäreni lempeä ja kauniin.
Niin, kaunis oli hän, ja sydämensä
Ol' rakkauden lämpö pohjaton,
Ja hänen kirkkahalla otsallansa
Siellä hallitsipa viisauden henki.
Semmoinen oli Elmani, mun lapsein,
Ja kuoleman mestarteoksen
Näin siisti, armottomasti riisti
Tästä synkällä yllä isällikällä alla,
Ja nyt hän makaa tuossa matojen
Ja tuonen-toukkain saaliina.
Oi maailma, eläsi hmeellinen!
Miksi on sun tarkoituksesi? Mihin viimein?
Se arvoituspa kauvan askareta
On aatoksillein tuonut. Turha ty
Ei selkii pulma t, se synkeemmsi
Vaan kypä sielun katseen edessä
Ja tulkoon mustin pimeys ja yö
Jok' aamusta ei tiedä hitä
Ja kuolema on pöytäimeni nyt,
Kun armas tyttäreni kuollut on.
(neensimmäiselle.)
Späerkele, salakusyy ja juuri
Tänne kaiken kurjuuden, nyt vinkuu miekkain!

MARKUS. Niin, tule terkalleske kerta vielä
(Miekastelevat. Pauli, Tyko, parrattomina ja sotamiehen puvussa,
Yrjö Martti ja Hanna tulevat.)

PAULI (hämmentäen taistelun miekallansa).
Te vanhat, mitkä teette? Erotkaat!

YRJÖ (puhaltaa torvellansa pikaisen taksen, Martti hurraa, ravistaen
lakkiansa). Tsoillaan.

MAUNO (erikseen). Nnkaavei tä!

NIILO (erikseen). Haa! Tyko!

MARKUS (erikseen). Tuhatta lempoa, tuoss' ovat pojat!

MAUNO (erikseen). Töolisiko kummitusta!

PAULI. Isä

Sua tervehdin.

MAUNO (syleilee Paulia). Mun Paulini, mun poikani!
Nyt valmis olen kukaan kuolemaan.

YRJ. Nyt vasta eletn, nyt ilo alkaa.

MAUNO. Mun poikani, mi hetki verraton!

PAULI. Ts' on mun sotatoverini, Tyko.

MAUNO. No terve tultuasi! Etkn
Si ss tuossa?

TYKO (lest yy isns. Oi! mh et nn,
Mut h kenties ei tunne poikaansa.

MARKUS (kel len Tykoa)
Ts' ompi keni. Kas niin, kas niin;
Ei enemp, jo kylliksi on tehty.

PAULI. Mun herrani, nyt ootte kova is

MARKUS. Ain' erillm e,
Ei keskenm e yhtn tekemist- -
Mut nyt--mordieu!--nyt tunnen Franskan herrat,
Ne kavaltavat kansantutkijat.
Miks' tp ilkka, tnar ripeli?

MAUNO. Jaa, Paulini. No, no, sua syleilen
Mker ran taas, skaukaa tullut vieras.
(Erikseen.) Mut voi, tuoss' Elmain makaa kylm

PAULI. Min teimme, lysem me leikki
Ei tehtykn, vaan syyst keem mt

NIILO. Hoo! terve, terve, vanhat kumppanit.
Mut osaattepa teeskennelt e,
Oo peijakas! kuin hyv nt telij,
Niin, oikein komiantit, tenhomiehet
Ja silmknt. --No, veli Tyko,
Me ehkkoh ta v nykl emme.

TYKO. Sen teemme kohta, malta hieman, Niilo.
Suokaatten anteiks', is, suokaat my
Mun teille lyhyesti kertoa
Se kohtalo, se retki vaikea,
Mi vihdoin viimein Suomen laaksoihin
Taas saattoi meid, ja me riemuitsimme.--
Se tietn, ettsankar eina
Me taistelimme sotatantereilla,
Ja kunnian sai meisti snm aa.
Mut Onnetar, se petollinen impi,
Taas pian siirtyi meistkauvas pois,
Ja rautakahleet, vankeuden kurjuus
Nyt tuli osaksemme. Vuorihin,
Uraalin kohtuun meid syt iin alas,
Ja siell kiertoessa kolmen vuoden,
Me, kalkutellen kovaa kalliota,
Oleskelimme. Mutta muistossamme
Ain' ihanana Suomi kangasteli,
Ja sielussamme epl ys ja toivo,
Kuin sodan ristituli, tuiskasi.
Mut kerran pl Im e kun taivas vkkyi
Ja vapauden tunne tulta iski,

Niin murtui kahleet, ja me rynki mme
Pois Tartaruksen hirmu-luolista
Kuin jalopeurat rautahi sts
Me vuoret yl alas kiipesimme
Rei set, r ett lakeudet
Kuin villit hirvet samosimme
Ja vainoojaimme luotisatehessa
Me uiskelimme yli tuimain kymein.
Ken voi meit' vastaanseist Vapaus,
Kotimme muistot, pyhsynnyi nmaamme,
Ne viittas yhm eitl uokseen tne
Kuin syysy juhlalliset pohjantulet.
Ja viimein siinti meille Kyyrianmaa
Kuin sini-viiva taivaan rannalla,
Ja pian seisioimmekin vuorella,
Mi Tornivuoreks' kutsutaan,
Ja onnellisina kuin autuas sielu,
Kun, tultuansa murheen kaukamaista
Ja seisten partaall' unohduksen virran,
Se ndsaa Elysiumin niitut.
Oi th etke

MARKUS (erikseen). Tok' oivallista,
Sen myn.

MAUNO. Kertomukses, Tyko, saattaa
Mun sydm eni uljaast' paisumaan
Ja uutta mehua saa sairas mieli.
Miks' vihamiehein poika oletkaan!
Mt unnen niinkuin rupeis riutumaan
Jo vanha viha povestani pois,
Ja toivonpa sua saada kutsua
Viel' ysti pojaks'.

MARKUS (erikseen). Erehdytp

TYKO. Mut kohta taasen ilo masentui,
Siin' ilon kunnahalla seistessm e,
Kun korvihimme riensi sanoma
Kovasta ist mi hylk poikans,
Ja epl ys my poveheni tunki,
Olisko impeni viel' uskollinen.

MAUNO. Se kysymys nyt jkn. Tuossa, tuossa
Jkyl mst yt ndsaat .

TYKO. Mt ied kaikki. H on onnellinen,
Nyt pt etty on sydm enst uska.

MAUNO. Nyt poikani mel i ssnn,
Mut tytteni Manan morsianna;
Siis suurin murhe ilon suurimman
Nyt hm ent ja kyneleeni virtaa.

TYKO (Markukselle). Is mun olette tehnyt perinnt si , kumonnut
kaiken lapsi-oikeuteni, mutta rohkenenpa kuitenkin nyt astua puolestanne
esiin.--Niilo, luulenpa jo asiamme valmistuneen niittoon. Yhtt ahdon
kysy Sinn vanhat saatoit tne murha-aseet ki ss Sin
heith oukuttelit miekan-kamppaukseen, johon oli heid aikeensa kd
ts

NIILO. Ja kysyt noin ph ket i. Hei!

TYKO. Oletko sen tehnyt?

MARTTI. Sen on h tehnyt, sen valani todistakoon.

MARKUS. Yhtai kki. Me parhaaksi nm me tapella, tapella vimmatusti, ja siihen on aika jel lvi el- -Mutta yhtm ielin kysym ini n, ja jos tosintuis asia, niin riennm atkaas, Niilo. Muista ehto, jonka panin sun etees, mr essi sinua otto-pojakseni, ja jonka pyht i lupasit tt t.

NIILO. H on nyt kuollut.

MARKUS. Kysynpt s oliko miehelli oitakin lemmen tuumia tuota neitoa kohtaan tuossa?--Ukko sin jos puhettas et vahvista, niin oletpa kuoleman oma.

MARTTI (Maunolle). Mun herrani ja ist i , tiedp nyt ansainneeni teid kovimman vihanne, koska mulle uskotun salaisuuden ilmoitin. Mutta kuulkaat toki ja muistakaat, ettei ldy hsl akia.--Tskoh tasin n kaksi, ja onnettomuus on, ettei juuri veljellinen ystyys vallitse minun ja nden kahden paroonin vi ll ja tahtoivatpa nyt minua kuransata oikein aikalailla.

MARKUS (erikseen). Hm!

MARTTI. Mutta olipa minulla avain siihen salaiseen miinaan, ja sen laukaisemisella tiesin voivani tyhjiin avaruuksiin viskata herra Niilon pois elatus-issuosi osta, ja, muistelleessani tarinan lampaasta, joka jalopeuran ja karhun keskinsen riidan kautta pelastui heid kynsists laukaisinpa tulisen kaivannon, ja minua seurasi lampaan onni.

Markus. Siis on se totta?

NIILO. On totta, totta! (Erikseen.) Nyt hyv t i kaikki toivo! Hyvt i ilo myrskyinen viini-jumalan leiriss seurassa oivallisten ystn, koska elol i ikuinen aamuhetki ja immen poski sen purpurainen Eos. Hyvt i rikkaus ja ilo!

MARKUS. Haa! nyt ymmr , miksi olit niin kk mua saamaan t taisteloon. Mun toivoit siinkaat uvan. Ja jos hengisst l tol isin palannut, niin... Haa! arvaatpas mituskon?

TYKO. Ettkuol emalla h teid olis palkinnut. Ken ei olis valmis uskomaan sit (Yval kenee yhenem min, ja viimein on ts pv)

NIILO. Mitsanot , maankuleksija? Misson nyt franskalainen partas? Sitt ahtoisin v nyppeill No, miksi et tartu heti paistin-vartaases niinkuin oikea Pariisin keikari? Sinvi heljnen, miksi et vedm iekkaas?

TYKO. Siis enn minua ennen. (Vet miekkansa.)

PAULI. Ja jos h kaatuu, jos perkele sais voiton, niin miekkani tupestansa lentn.

NIILO. Tulkaat kaikki! Ja jos myki n Pauli kaatuu, niin tuossa Yrj

YRJ Juuri niin, Niilo.

NIILO. Sint alonpoika-lurjus! Sinunko kanssas ki sin kamppaukseen min Sinut potkin tt p alleroisen naasikkas turviin.

YRJ Tne miekkas, Tyko, mint ahdon tehdl ihaa! (Aikoo temmata miekan Tykolta.)

TYKO. Pois, Yrj Tilism inulle on suurempi.--Niilo! (Tyko ja Niilo

miekastelevat.)

PAULI. Nyt ole niinkuin taivaan sineys,
Mun Tykoni. Sun asias oikea
Ja vapaa sydän es sua nostakoon!

YRJ. Nyt ole niinkuin kissa liukkaall' jll
Ja vapise kuin haapa myrskyssä
Mun Niiloni. Sun musta omatuntos
Kuin vuori raskas plll maatkoon
Ja painakoon sun alas helvettiin. (Niilo kaatuu.)

TYKO (erikseen). Miks' ttt yypi mun kotokankahilla
Viel' heimolaisen verta vuodattaa!

YRJ. H kylliksi on saanut.

TYKO. Yrj Yrj
Nyt nt mitvakuutit ja vanhoit.
Jos juomas meith irmuisesti petti,
Niin oman rintan' listn miekka,
Mi Niilon verestnyt punertaa.

YRJ. Minj uoneen kn. (Ottaa kivriins Niilo, maatessaan maassa,
ampuu pistoolilla Tykoa, Elma hery ja juoksee kamostuen yl, Tyko
rientht syl eilemn.)

MARKUS. Sinp erkele! (Pist Niiloa miekallansa.)

PAULI. Tyko, oletko haavoitettu?

TYKO. ME lmaani syleilen!

YRJ. Se ampuma toi hengen, ei kuolemaa.

ELMA. Missol en?

HANNA. Sun Tykos sylissä

TYKO. Sylissä taivaani on!

NIILO (erikseen). H el, el! Elma el! Elma. Oi korkeuden Jumala!

MARKUS (erikseen). Vallitseeko tynoi ta-voimat!

ELMA. Tom pi Tykon halailus!

TYKO. Mun lemmittyni kallis!

HANNA. H pyt yy.

TYKO. Ole uljas tytt Elmani. (Elma pyt yy Tykon syliin.)

MAUNO (t asti seistyn hm t yksissä. Tapahtuuko ihmeitä
viel Ihmeen, ihmeen edessä nn. Elmani kuolleista nousee. H el!
(Tarttuu Elmaan.) Mutta l kuolko, l kuolko samana hetkent aas.
Avaa silm, tytti !Yl, yl, yl! Minvannon, etth en pit
el.

ELMA (tointuen). Niin, isi. Sen rinnoilla ma lepn,
Jok' omi sieluin hekuma ja autuus
Ja josta eli, toivoin tulee.
En ole kuollut, vaikka kuolla tahdoin;
Oi, anteiks' anna, taivaan vallitsija!

HANNA. Suni juomaa joit, et myrkky

ELMA. Nyt ymmr . --Ja Tykoni on tullut?

HANNA. Ja veljes Pauli my.

ELMA. Mun kaunis veljein,
Sua tervehdin.

PAULI. Mun sisareni armas!

ELMA. En petollinen ollut Tykolleni?

TYKO. Skuol oon asti uskollinen olit.

ELMA. Nyt alkaa elo lemmen lipun alla.

TYKO. Yl est yy, mun aurinkoni laskee.

ELMA. Min sanoo Tyko? Huomaa, ettom pi
Se Gibeonin pyhaur inko.

TYKO. En tied mutta tyhj hengit.

ELMA. Sh orjut, ystn!

PAULI (pidellen Tykoa). H verta vuotaa!

YRJ Oi, ht koh dannut on rosmon luoti
Ja li styt ruumiins!

ELMA. Miksi nn?

PAULI. Oi Niilo, Niilo, peto kavala!

MARKUS. Ei, piru tulisesta helvetist

ELMA. Gehennan savu taivaasemme nousee.

HANNA. Oh, veri vuotaa hen rinnastaan!

ELMA. Vait', Hannani, ne ruususia ovat.

MAUNO. Ah! nt vi mman muotoa,
Mun tyttei n; h ehkt ointuu viel

TYKO. Pois turha toivo; kuolema on ts

ELMA. Mut kuinka ompi tapahtunut kaikki?

HANNA. He miekasteli, viimein kaatui h,
Mi huohottaen makaa tuossa nyt;
Sielt' let ti h petollisen luodin
Ja sama ampuma sun hert i.

TYKO. Se nukuttavi mun. Nyt lepoon kn.

ELMA. Niin, lepoon, lepoon km me molemmat;
Ts' ompi meillsam malhieno sija.

TYKO. Ei viel tytt ensin sepel ph !
Nyt seisot morsianna, ja nyt--luonto,
K vihkimn.

ELMA. Niin, niinpl auletaan,

Miss' on mun seppeleni?

HANNA. Ts Elma.

ELMA (pane seppelen pöytä.
Sua kiit, Hanna; sinen sidosi.--
Kas tssei soo morsian,
Ts' Tuonen verijalo, tyyni,
Kuin Junon istuimella istuisin,
Ja tomun mailma kiiriskelis allain.
Nyt tule viikatteellas, enkeli;
Mh myyilen kun katkee syd-juuret.

TYKO (tempaisee itsensä risti Paulista, joka on pitänyt.
Kas tsom an ylk syleily.
Niin, neitoni!
Hr iemumme on lyhyt; yhtäkki,
Til' omi lyhyt kaikki ihanaus,
Niin kirjoitettiin lakiin el.
Mkuol en, niin, mkuol en. No,
Ken kuolee onnellisempaan h
Mi morsiamensa helmaan nukkuvi?

(H horjuu; Pauli ja Elma taluttavat hetimitumaan kivi-raunion
juurelle ja Elma jimitumaan hen viereens)

MARKUS (erikseen). Mun Jumalani! olentoni voima,
Kuin rautatammi ennen järkev
Nyt menehtyy kuin korsi tulessa,
Ja poveheni ryntä pimeys.--
Mi omi ihminen? Vaan heikko varjo,
Vaan sumuhaamu, joka haihtuu pois,
Kun korkeuden seht koh taa.
Niin vkyn tssor rettuna min
Ja myrsky ijsyyden merest
Nyt alkaa kdh irveell' pauhinalla,
Ja sielu vapisee ja kauhistuu. (neens)
Mun Tykoni, mun poikani, mua kuule!

TYKO. En oikein kuule; vasarat ja kanget
Nyt kovin paukkaut kiviseinissä

PAULI. Jo houraus on kiittyt miehen,
Ja aatoksensa tysent elee nyt
Uraalin uumentojen syvyydess

TYKO (nostaa itses.
Oi Pauli! til' on ilma paahteinen
Ja huokausta tnn Kahleet pois,
Ja aukee, vuori! Vapaus meit' kutsuu
Ja kaunis impi Pohjan kunnahilla. (Kuolee.)

MAUNO (erikseen). Sydmen viimehinen kamppaus.

MARKUS. Mun armas poikani, tok' anna kuulla
Viel' yksi sana huullitasi tne.

PAULI. Te ette avaa kuolleen huulia.

MARKUS. H on siis kuollut?

PAULI. Kuollut omi h
Ja kylmentynyt syd, jonka vertaa
Ei huokeasti tillet - -
T onko Tykoni, mun kumppanini,

Se tulinen, se kirkas-otsainen,
Mi niinkuin humiseva lumi-aura
Tiet karkuretkellm e raivasi,
Kaikk' esteet murtaen? Et tiennytkn
Ssi lloin kuolemahan rient.
Nyt hyv t i, mun uljas toverini,
Ja lep makeasti matkaltas!

ELMA. Hyvt i, Pauli, lempeesti h vastaa.

MARKUS. Niin, niin! Ja hel ten anteiks' saanut.

ELMA. Ja Tyko, eikant eiks' antais h?
Oi katsokaat, mi tyynyys ihana
Ja kuva sovinnon on kasvoissansa.
Ja tuntuupa kuin korvaani h kuiskais:
Miks' viipyy Elmani? Mt ulen, tulen,
Ja siellr auhanmaassa kohtaamme,
Jost' ken unta nn.
Ml aakson kauniin, ihmeellisen nn,
Se ol' kuin niittu kukkaskirjava,
Min keskell' kirkas lde kiilsi;
Hopeakimmelt joutsenet
Kuin lumipilvet siniselt aivaall'
Sen pinnall' rauhallisest' uiskeli,
Ja koivut niinkuin juhlalliset tornit
Sen partahalla rehevinsei soi,
Ja heid latvoissansa lenteli Kerubit ja serafit ihanat,
Ja lehto kaikui laulun helint
Niin, siell siellkoh ta yhteen tullaan.

NIILO. Haa, perkeleet! mua viskatkaa jo tl t
Luo kirottujen alas.

ELMA. Jo korkealla loistaa pv silm
Ja yli aavan, kanervaisen kankaan
K raikas aamutuuli. Ihanata
On kuolla, kuolla armaan rinnoille.

HANNA. H kelmentyy ja vaipuu. Elma!

ELMA. Hanna,
Mun sisareni, mitt ahdot? (Kuolee.)

HANNA (tunnustaen Elmaa). H kuolee, kylmenee!

MARTTI. Martti, lde tt p ois, pois, pois! (Menee.)

MAUNO (erikseen). Mikh etki ollee nyt, koska tytteni k Tuonelaan ja
meid unohtaa?

YRJ. Kaikki siis. Ja sin jonka teos ton, sinh engit viel Oi,
rienn sua varrotaan jo tuomiosalissa; rienn riennt utkintoon.

NIILO. Niin, kohta.–Markus, mun kuolemani toki pelasti teid, jonka
olin pt tyt murhata.

YRJ. Se tietn. Nyt muistele vaan itse.

NIILO. Oikein! Myn vaan. Ei! Vielp ienen pilkun nn keskell
pilvien pimeytt mutta se venee vimmatulla vauhdilla. Nyt on se pieni
kuin neulan pistos, ja nyt, nyt se peitty. Niin juuri! (Kuolee.)

MARKUS. Mauno, suuri osa elm e matkaa on kulunut vihassa ja vainossa
keskenm e.

MAUNO. Sen antakoon meille anteiksi taivaan Herra!

MARKUS. Oi hirmuinen pimeys sieluissamme!--Mauno, nyt pyyd sun kt .

MAUNO. Mun naapurini! (Kt elev.)

MARKUS. Nyt, Mauno, elr auhassa, peri Viitala ja yhdistr akkaasti molemmat kartanot. Minusta pset nyt.

MAUNO. Markus, Markus! (Tarttuu hen ki varteensa.) Ottakaat hel t miekka. H riivauu. (Yrjt empaisee hen kest sm iekan.)

YRJ Siivosti, herra!

PAULI. Eit , vanha mies, jos korkeuden armoa vielt oivotte.

MARKUS. Haa! Sitt aitaisin toivoa min

HANNA. Viel' eikl oppunehet hirmuty?
Msai rastun jo ndessi nt
Oi, Pauli! (Kallistuu Paulin rinnoille.)

PAULI. Urheutta viel Hanna!

HANNA. Mut olethan kuin jumala skauni s!
Murheesta, kauhusta ma tukehdu
Mut juovun myki n lemmen hekumasta. Ooh!

MAUNO. Mt unnen, ettp ian heitseur aan;
Tok' ilauttaa, mitnn, nuoret.
Te pyhn liittoon kt te? Erehdynk

PAULI. H morsiamein on. Mut tt si tten.
Nyt olkoon huoli nst uh reista.

YRJ J t, Pauli, minkn toimeen, saattaaksemme tt p ois
nt kuol on saaleita. (Menee.)

MARKUS. Mun Paulini ja neitoseni Hanna,
Mit' irtainta ja kiinte on mulla,
Se saakaat kohta; ottakaat se vastaan.
Met sin itselleni jonkun loukon
Ja siellski in, tuhkaan pukeun
ja armoo anon, jos viel' armoo lt yy.
Mt t ki irehdin! (Poistuu kiivaasti.)

MAUNO. Miks' elsi n menn? Minun kautta
Se tt i tarhastansa syt ihin
Tuonn' alas varjoin maahan. Kuolo, rienn
Mut luonto itse parastansa tekee,
Sen tunnen, silmi jo himmentyy
Ja jalkain horjuu. (Hannalle.)
Taluta mua, lapsi,
Pois tt vuoteelleni vaivun m
Ja sitten ummistakaat silmn te,
ja onnellises' elt
Ja rakentakaat rauhaa, rakkautta
Taloihin, joissa vihan tuli riehui.
Ne, jotka tt ulta kannattivat,
Nyt voimatonna ovat, laastaan pois
Kuin myrskyyn akanat.--jaa, niinpk;
Ja sijan saakoon henki parempi.

(Mauno, Hanna, taluttaen edellist menev; Pauli katsellen Tykoa ja

Elmaa, seisoo jel l)

End of the Project Gutenberg EBook of Karkurit, by Aleksis Kivi

***** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK KARKURIT *****

******* This file should be named 11891-8.txt or 11891-8.zip *******

This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.net/1/1/8/9/11891/>

Produced by Tapio Riikonen

Updated editions will replace the previous one--the old editions will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

***** START: FULL LICENSE *****

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://gutenberg.net/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.net

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or **1.E.9.**

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional

terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.net), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- **You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."**
- **You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.**
- **You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.**
- **You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.**

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set

forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable

effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH F3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a

defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do

or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need, is critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pglaf.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit **501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the** state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at <http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at **809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org**. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations

where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Each eBook is in a subdirectory of the same number as the eBook's eBook number, often in several formats including plain vanilla ASCII, compressed (zipped), HTML and others.

Corrected EDITIONS of our eBooks replace the old file and take over the old filename and etext number. The replaced older file is renamed. VERSIONS based on separate sources are treated as new eBooks receiving new filenames and etext numbers.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.net>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.

EBooks posted prior to November 2003, with eBook numbers BELOW #10000, are filed in directories based on their release date. If you want to download any of these eBooks directly, rather than using the regular search system you may utilize the following addresses and just download by the etext year. For example:

<http://www.gutenberg.net/etext06>

(Or /etext 05, 04, 03, 02, 01, 00, 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 92, 91 or 90)

EBooks posted since November 2003, with etext numbers OVER #10000, are filed in a different way. The year of a release date is no longer part of the directory path. The path is based on the etext number (which is identical to the filename). The path to the file is made up of single

digits corresponding to all but the last digit in the filename. For example an eBook of filename 10234 would be found at:

<http://www.gutenberg.net/1/0/2/3/10234>

or filename 24689 would be found at:

<http://www.gutenberg.net/2/4/6/8/24689>

An alternative method of locating eBooks:

<http://www.gutenberg.net/GUTINDEX.ALL>

Livros Grátis

(<http://www.livrosgratis.com.br>)

Milhares de Livros para Download:

[Baixar livros de Administração](#)

[Baixar livros de Agronomia](#)

[Baixar livros de Arquitetura](#)

[Baixar livros de Artes](#)

[Baixar livros de Astronomia](#)

[Baixar livros de Biologia Geral](#)

[Baixar livros de Ciência da Computação](#)

[Baixar livros de Ciência da Informação](#)

[Baixar livros de Ciência Política](#)

[Baixar livros de Ciências da Saúde](#)

[Baixar livros de Comunicação](#)

[Baixar livros do Conselho Nacional de Educação - CNE](#)

[Baixar livros de Defesa civil](#)

[Baixar livros de Direito](#)

[Baixar livros de Direitos humanos](#)

[Baixar livros de Economia](#)

[Baixar livros de Economia Doméstica](#)

[Baixar livros de Educação](#)

[Baixar livros de Educação - Trânsito](#)

[Baixar livros de Educação Física](#)

[Baixar livros de Engenharia Aeroespacial](#)

[Baixar livros de Farmácia](#)

[Baixar livros de Filosofia](#)

[Baixar livros de Física](#)

[Baixar livros de Geociências](#)

[Baixar livros de Geografia](#)

[Baixar livros de História](#)

[Baixar livros de Línguas](#)

[Baixar livros de Literatura](#)
[Baixar livros de Literatura de Cordel](#)
[Baixar livros de Literatura Infantil](#)
[Baixar livros de Matemática](#)
[Baixar livros de Medicina](#)
[Baixar livros de Medicina Veterinária](#)
[Baixar livros de Meio Ambiente](#)
[Baixar livros de Meteorologia](#)
[Baixar Monografias e TCC](#)
[Baixar livros Multidisciplinar](#)
[Baixar livros de Música](#)
[Baixar livros de Psicologia](#)
[Baixar livros de Química](#)
[Baixar livros de Saúde Coletiva](#)
[Baixar livros de Serviço Social](#)
[Baixar livros de Sociologia](#)
[Baixar livros de Teologia](#)
[Baixar livros de Trabalho](#)
[Baixar livros de Turismo](#)